

บทที่ ๓

โครงสร้างการผลิต การจำหน่าย และการบริโภคน้ำมันของไทย

๓.๑ การผลิตน้ำมันและฐานะโรงกลั่นน้ำมัน

ในช่วงก่อนมีการตั้งโรงกลั่นน้ำมัน คือระหว่างปี ๒๔๙๗ ถึง ๒๕๐๖ น้ำมันที่สั่งซื้อจากต่างประเทศเกือบทั้งหมดเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป ถึงแม้ว่าในปี ๒๕๐๒ มีการก่อตั้งโรงกลั่นน้ำมันแห่งแรกของไทยที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการพบแหล่งน้ำมันดิบในไทย นับตั้งแต่เริ่มสำรวจในปี ๒๔๖๔ และมีการสำรวจครั้งสุดท้ายในปี ๒๔๙๗ แต่ก็มีการผลิตเพียงวันละ ๑,๐๐๐ บาเรลเท่านั้น เมื่อเทียบกับปริมาณน้ำมันที่ใช้แล้วยังไม่พอเพียงกับความต้องการ เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างสูง และโดยเหตุที่น้ำมันดิบภายในประเทศมีน้อยมาก ระบบเศรษฐกิจไทยจึงต้องพึ่งพิงน้ำมันจากต่างประเทศ ได้ก่อภาระด้านดุลการค้า และดุลการชำระเงินเป็นอันมาก ในขณะเดียวกัน การรวมตัวอย่างเหนียวแน่นของประเทศในกลุ่มโอเปค ได้มีส่วนกระตุ้นให้รัฐบาลไทยเริ่มพึ่งพิงตนเองมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนของเอกชนในการสำรวจ และผลิตน้ำมันภายในประเทศมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๗

แก่นโยบายดังกล่าว ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้ล้มเหลวลงอย่างสิ้นเชิง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่าความรู้สึกชาตินิยมค่อนข้างจัด ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนต่างประเทศมีความรู้สึกไม่มั่นใจในสถานการณ์ทางการเมืองพอที่จะเสี่ยงเข้ามาลงทุน อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่า มีการใช้อภิสิทธิ์และอิทธิพลทางการเมืองอย่างแพร่หลาย แต่เมื่อสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้รื้อฟื้นและนำนโยบายดังกล่าวนี้กลับมาใช้ใหม่ในปี ๒๕๐๓ การลงทุนของนายทุนเอกชนไม่ว่าจะเป็น นายทุนท้องถิ่น หรือ นายทุนต่างประเทศ ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการ

ลงทุนในอุตสาหกรรมน้ำมัน^๑ ด้วยเหตุนี้ จึงมีการตั้งโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศในปี ๒๕๐๗ รวมปัจจุบันมีโรงกลั่นน้ำมันทั้งสิ้น ๔ แห่งคือ

๑. โรงกลั่นของบริษัทโรงกลั่นน้ำมันไทย จำกัด (TORC = Thai oil refinery. Co., Ltd.) ตั้งที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเริ่มดำเนินการกลั่นน้ำมันเมื่อปลายปี ๒๕๐๗ โดยมีกำลังผลิตวันละ ๓๖,๐๐๐ บาเรล ด้วยสัญญา ๑๐ ปี หลังจากนั้นจะต้องโอนกิจการทั้งหมดเป็นของรัฐบาลในปี ๒๕๑๗ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีลงมติให้บริษัทไทย ออยล์ จำกัด เพิ่มกำลังการผลิตเป็นวันละ ๖๕,๐๐๐ บาเรลและขยายกำหนดเวลาการส่งมอบ โรงงานแก่รัฐบาลออกไปอีก ๗ ปีคือ จากปี ๒๕๑๗ เป็นปี ๒๕๒๔ โดยบริษัทจะต้องแบ่งรายได้ ร้อยละ ๓๐ ของกำไรสุทธิ หรือ ๑.๒๕ ของราคาผลิตภักณ์น้ำมันที่ขายได้ทั้งหมด หรือ ๑๒ ล้านบาทต่อปีให้รัฐบาล แล้วแต่รายได้อันใดจะมากกว่ากัน นอกจากนั้นจะต้องเสียภาษีทุกประเภท เทียบเท่ากับบริษัทอื่น ๆ^๒

สำหรับราคาจำหน่ายในโรงกลั่นนั้นควบคุมโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดเป็น สูตรเบื้องต้นกันไว้ดังนี้

$$(\text{ราคา F.O.B. ณ. Palav Bukom ลิงคโปร์ + ค่าระวาง}) \times (\text{อัตราแลกเปลี่ยน} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + (\text{ภาษีการค้า} + \text{ภาษีเทศบาล}))^{\text{๓}}$$

^๑ รังสรรค์ หนองหินธุ์, "น้ำมันในอ่าวไทยเรื่องจริงหรืออิงนิยาย," ในสังคมกับเศรษฐกิจ, รังสรรค์ หนองหินธุ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๔), หน้า ๔๒๑

^๒ ร.อ.ชาญชัย ชาญชัยศึก และเพ็ญพรรณ อนันตปากร, "น้ำมัน," วารสารธนาคารกสิกรไทย ๔ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๑๖) : ๔๘.

^๓ เรื่องเดียวกัน

๒. โรงกลั่นน้ำมันบางจาก ตั้งที่อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยกระทรวง
กลาโหม (กรมการพลังงานทหาร) ได้ให้บริษัทน้ำมันซีเอ็มที เป็นผู้ประมูลเข้าไปดำเนินการ
ตั้งแต่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๐๔ เป็นต้นมา โดยมีสัญญาว่า บริษัทซีเอ็มทีจะต้องชำระค่าสร้างเดิมของ
โรงกลั่นขนาด ๕,๐๐๐ บาเรลต่อวัน เป็นจำนวน ๔๐๐ ล้านบาท ภายในระยะเวลา ๕ ปี รวมทั้ง
ชำระค่าเข้าในการเข้าดำเนินงานที่โรงกลั่นในระยะ ๑๕ ปี เป็นจำนวนเงิน ๒๑๐ ล้านบาท
บริษัทซีเอ็มทีได้ขยายโรงกลั่นน้ำมันในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๑ เป็นขนาด ๑๕,๐๐๐ บาเรลต่อวัน
และได้เพิ่มเป็น ๒๐,๐๐๐ บาเรลต่อวัน จึงเป็นอันว่าบริษัทซีเอ็มทีลงทุนมากกว่า ๓๒๐ ล้านบาท
ต่อมาไม่นานปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์น้ำมันชนิดต่าง ๆ ขององค์การเชื้อเพลิงได้ทวีขึ้นอย่าง
รวดเร็ว จึงขออนุมัติขยายกำลังผลิตเป็น ๖๕,๐๐๐ บาเรลต่อวัน โดยมีสัญญาเพิ่มเติมอีกคือ
การชำระระหว่างปี ๒๕๑๔-๒๕๓๓ บริษัทซีเอ็มทีจะต้องจ่ายชำระคืนให้แก่รัฐบาล จำนวนใดจำนวน
หนึ่งที่สูงที่สุดดังนี้

- ก. ๓๐% ของกำไรสุทธิที่โรงกลั่นได้รับ
- ข. ๒๕% ของการจำหน่ายทั้งหมด
- ค. ๒๐ ล้านบาทต่อปี

๓. โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ ตั้งที่ตำบลศุขลา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ เป็นของ
บริษัทเอสโซ่แอสตันคาร์ด แห่งประเทศไทยจำกัด เริ่มทำการกลั่นน้ำมันเมื่อต้นปี ๒๕๐๔ ปัจจุบัน
มีกำลังผลิต ๓๕,๐๐๐ บาเรลต่อวัน รัฐบาลอนุญาตให้กลั่นน้ำมันได้ทุกประเภทยกเว้นน้ำมันเบนซิน
ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่า โรงกลั่นทั้งสองที่ตั้งขึ้นแล้ว สามารถที่จะผลิตน้ำมันประเภทนี้ได้เพียงพอกับ
การใช้ในประเทศ

๔. โรงกลั่นน้ำมันผาง ตั้งที่อำเภอผาง จังหวัดเชียงใหม่ ของกรมพลังงานทหารซึ่ง
เริ่มประกอบการตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ มีกำลังผลิตวันละ ๑,๐๐๐ บาเรล (ใช้น้ำมันดิบภายในประเทศ
และทำการผลิตไม่สม่ำเสมอ)

ขนาดของโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศ ในบรรดาโรงกลั่นน้ำมันทั้ง ๔ แห่ง นี้เฉพาะ
โรงกลั่นน้ำมันผางเท่านั้น ที่กลั่นน้ำมันจากน้ำมันดิบภายในประเทศ ซึ่งมีปริมาณน้อยมาก นอก
จากนั้นต้องกลั่นน้ำมันดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้รูปแบบการซื้อน้ำมันแปรเปลี่ยนไป

จากการซื้อน้ำมันสำเร็จรูป มาเป็นการซื้อน้ำมันดิบเพื่อนำมากลั่นในประเทศ และในปัจจุบัน
โรงกลั่นทั้ง ๔ แห่ง รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น ๑๖๖,๐๐๐ บาเรลต่อวัน^๑

การขยายกำลังผลิตของโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศ

หน่วย : บาเรลต่อวัน

โรงกลั่น	๒๕๐๘	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๕	๒๕๑๗	๒๕๑๙	๒๕๑๙ %
๑. โรงกลั่นน้ำมันไทย (TORC)	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๓๙.๑๖
๒. โรงกลั่นน้ำมัน บางจาก (Summit)	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๖๕,๐๐๐	๓๙.๑๖
๓. โรงกลั่นน้ำมัน เอสโซ่ (Esso)	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๒๑.๐๘
๔. โรงกลั่นน้ำมันฝาง (Fang)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๐.๖๖
รวมกำลังผลิตทั้งหมด	๔๙,๐๐๐	๖๙,๐๐๐	๑๓๑,๐๐๐	๑๖๖,๐๐๐	๑๖๖,๐๐๐	๑๖๖,๐๐๐	๑๐๐%

ที่มา : Oil and Thailand 1976, สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

* อัตราการขยายกำลังการผลิตของปี ๒๕๒๐ ยังคงเดิมเท่ากับปี ๒๕๑๙

^๑ ๑ บาเรล = ๑๕๘.๙๘๔ ลิตร

๓.๒ ชนิดและปริมาณผลิตภัณฑ์น้ำมันที่กลั่นได้

จากสถิติตัวเลขในตารางที่ ๑ โรงกลั่นน้ำมันทั้ง ๓ แห่ง สามารถทำการกลั่นน้ำมันประเภทต่าง ๆ คือ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันเตา ก๊าซหุงต้ม และน้ำมันดิน (Bitumen) ปริมาณที่กลั่นได้จากทั้ง ๓ แห่ง นับตั้งแต่ปลายปี ๒๕๐๗ เท่ากับ ๓๔๑.๖ ล้านลิตร และ ๓,๐๕๒.๘ ล้านลิตรในปี ๒๕๑๒ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ เพราะโรงกลั่นได้ขยายกำลังผลิตเพิ่มจาก ๖๔,๐๐๐ บาเรลต่อวันในปี ๒๕๑๒ มาเป็น ๑๓๑,๐๐๐ บาเรลต่อวันในปี ๒๕๑๓ และ ๑๖๖,๐๐๐ บาเรลต่อวัน ในปี ๒๕๑๔-๒๕๑๕ ส่วนในปี ๒๕๑๗ (๑๙๗๔) อัตราการกลั่นน้ำมันได้ลดลงกว่าปกติทั้งนี้เนื่องจากสถานะของวิกฤตการณ์น้ำมันในปลายปี ๒๕๑๖ กล่าวคือน้ำมันที่กลั่นได้ ๗,๔๐๗.๘ ล้านลิตร (จากตารางที่ ๑) ลดจากปี ๒๕๑๖ ๘.๔% และถ้าหากไม่มีการขยายหรือตั้งโรงกลั่นขึ้นใหม่แล้ว อัตราการกลั่นผลิตภัณฑ์น้ำมันดังกล่าวจะอยู่ในลักษณะคงตัว ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะก๊าซหุงต้มมีการผลิตสูงขึ้นมากเนื่องจากในระยะหลัง ๆ บริษัทน้ำมันต่าง ๆ ได้ขยายตลาดกันมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมแก๊สหุงต้มเป็นผลพลอยได้ของโรงกลั่น โรงกลั่นต้องปล่อยทิ้งไป เพราะยังไม่มีผู้นิยมใช้ จนในระยะหลังเกือบจะเรียกได้ว่าผลิตไม่พอกับความต้องการ โรงกลั่นแต่ละแห่งสามารถกลั่นน้ำมันประเภทต่าง ๆ ได้เป็นสัดส่วนดังนี้

ตารางที่ ๑

การกลั่นน้ำมันดิบของโรงกลั่นน้ำมันต่าง ๆ

หน่วย : ล้านลิตร

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสียระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เหลือ	น้ำมันเบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
				<u>TOREC</u>						
๑๙๗๐	๑๔๙๑.๑๕๕	๒๐๒.๖๘๔	๑๗๘๘.๔๖๙	๔๒๒.๑๗๒	๗๒.๐๙๑	๖๘๒.๐๑๖	๒๓๓.๙๖๘	๓๐๓.๒๐๕	๕๑.๓๖๓	๒๓.๗๕๕
๑๙๗๑	๓๔๔๗.๐๕๕	๓๒๗.๘๑๔	๓๑๑๙.๒๔๑	๘๐๘.๑๓๐	๑๐๓.๒๖๙	๑๒๕๕.๐๘๙	๓๙๙.๙๑๐	๔๗๕.๙๕๒	๕๖.๕๕๘	๒๑.๕๓๓
๑๙๗๒	๓๗๔๗.๑๘๖	๓๘๕.๑๖๐	๓๓๖๓.๐๒๖	๘๐๕.๖๗๒	๙๓.๒๖๗	๑๒๓๕.๖๗๖	๕๘๓.๗๗๗	๕๖๑.๐๕๓	๖๕.๕๓๗	๑๙.๑๖๕
๑๙๗๓	๓๙๐๕.๐๙๓	๓๖๕.๐๕๐	๓๕๓๙.๐๔๓	๘๗๑.๐๐๙	๑๐๙.๕๐๒	๑๑๘๘.๗๓๖	๕๗๐.๒๙๐	๖๕๕.๖๒๘	๘๐.๑๐๖	๒๓.๓๘๒
๑๙๗๔	๓๕๘๘.๓๕๖	๒๕๗.๗๓๔	๓๓๓๑.๐๑๒	๘๙๑.๐๑๖	๑๐๑.๘๗๑	๑๑๕๓.๑๘๒	๕๘๙.๗๖๙	๖๐๙.๕๐๖	๗๘.๓๐๐	๑๗.๕๖๘
๑๙๗๕	๓๕๓๓.๗๕๓	๑๗๖.๖๘๕	๓๓๕๗.๐๕๙	๘๓๕.๘๖๘	๘๖.๙๕๗	๑๑๕๕.๓๖๕	๕๒๐.๙๗๘	๕๖๒.๕๒๙	๗๕.๗๕๕	๒๐.๗๑๗
๑๙๗๖	๓๗๓๕.๓๖๑	๒๓๓.๗๐๕	๓๕๐๐.๖๕๖	๙๒๑.๕๕๕	๙๐.๕๙๒	๑๒๕๘.๒๘๕	๕๓๕.๒๕๕	๕๙๖.๓๙๙	๗๗.๘๒๗	๒๑.๘๕๕
๑๙๗๗	๓๙๐๕.๗๓๓	๒๒๒.๗๒๑	๓๖๘๒.๐๑๒	๑๐๓๑.๒๖๕	๙๑.๖๙๕	๑๓๕๕.๗๐๘	๕๕๘.๑๒๒	๖๓๘.๓๑๑	๙๐.๘๐๖	๒๖.๑๐๗

1 18061587

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

การกลั่นน้ำมันดิบของโรงกลั่นน้ำมันต่าง ๆ

หน่วย : ล้านลิตร

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่เหลือ	น้ำมัน เบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
					SUMMIT					
๑๙๗๐	๑๘๑๑.๐๕๗	๑๒๑.๗๘๐	๑๖๘๙.๒๗๗	๓๑๙.๗๘๒	๔๐.๔๑๙	๓๒๘.๒๘๑	๗๖.๗๒๕	๘๒๔.๙๓๙	๒๗.๘๐๑	๗๑.๓๓๐
๑๙๗๑	๒๑๒๗.๙๘๔	๑๑๘.๑๗๕	๒๐๐๙.๘๐๙	๓๙๕.๖๙๖	๕๑.๒๕๙	๓๐๒.๕๙๘	๗๐.๔๗๑	๑๐๕๗.๓๗๒	๒๔.๒๙๘	๕๙.๒๘๓
๑๙๗๒	๓๐๗๒.๐๕๖	๑๕๐.๗๓๔	๒๙๒๑.๓๒๒	๕๙๑.๖๑๐	๖๒.๐๐๐	๕๗๐.๙๓๗	๒๒๘.๑๘๐	๑๕๗๐.๕๐๑	๕๕.๕๕๐	๕๓.๕๘๕
๑๙๗๓	๓๕๔๕.๕๘๒	๒๕๘.๐๖๙	๓๒๘๗.๕๑๓	๕๖๑.๑๘๓	๙๒.๗๘๑	๖๑๒.๓๘๔	๑๕๙.๕๕๕	๑๖๗๓.๑๘๒	๖๒.๗๓๕	๓๖.๐๗๓
๑๙๗๔	๒๘๗๒.๓๕๓	๑๘๐.๗๖๐	๒๖๙๑.๕๙๓	๕๐๖.๘๓๐	๑๕๘.๕๙๐	๕๕๖.๕๙๒	๖๕.๒๓๑	๑๕๒๓.๐๓๘	๖๑.๕๙๑	๓๐.๘๓๑
๑๙๗๕	๓๐๕๑.๕๐๒	๑๖๑.๐๕๘	๒๘๙๐.๔๔๔	๕๕๐.๘๓๗	๑๐๘.๒๑๐	๕๖๑.๖๐๘	๗๗.๓๗๔	๑๕๙๘.๖๑๐	๕๗.๕๒๒	๓๖.๓๕๓
๑๙๗๖	๓๐๓๒.๙๑๕	๑๓๙.๕๓๘	๒๘๙๓.๓๗๖	๕๖๑.๒๖๕	๑๓๙.๐๘๘	๖๒๕.๓๗๘	๕๓.๘๑๖	๑๓๘๘.๕๖๑	๖๖.๓๑๒	๘.๖๕๖
๑๙๗๗	๓๓๑๕.๐๒๐	๒๐๓.๕๙๗	๓๑๑๑.๔๒๓	๖๒๓.๕๗๕	๑๓๑.๕๙๐	๖๘๓.๘๘๓	๖๘.๗๗๑	๑๕๓๓.๕๕๕	๖๕.๖๒๕	๕.๐๐๐

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่เหลือ	น้ำมันเบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jetfuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
					ESSO					
๑๙๗๐	๕๖๘.๓๓๘	๕๕.๖๓๖	๕๒๒.๗๐๓	๗๕.๐๕๖	๑๔.๓๘๘	๑๓๗.๖๓๒	-	๑๒๘.๘๙๓	๗.๙๒๕	๕๘.๘๐๘
๑๙๗๑	๖๐๓.๑๙๓	๕๕.๓๕๓	๕๔๗.๘๔๐	๗๘.๑๑๘	๓๘.๙๘๖	๑๘๑.๓๓๐	-	๑๙๙.๖๓๕	๑๑.๕๗๙	๔๗.๓๒๑
๑๙๗๒	๑๑๖๘.๒๗๘	๕๖.๔๖๔	๑๑๑๒.๘๑๔	๑๔๙.๘๕๒	๑๓๑.๕๙๘	๓๔๒.๓๑๑	๒๗.๐๗๕	๓๕๖.๗๕๕	๓๖.๐๒๙	๖๘.๒๙๔
๑๙๗๓	๑๔๓๘.๕๕๖	๘๕.๘๕๙	๑๓๕๒.๖๙๗	๑๘๒.๕๖๐	๓๓.๖๓๙	๔๑๘.๒๗๑	๑๕๒.๒๗๑	๔๔๐.๓๑๙	๕๒.๓๕๒	๗๕.๖๑๕
๑๙๗๔	๑๕๒๘.๗๗๗	๕๓.๖๐๓	๑๓๗๕.๑๗๔	๒๒๐.๑๓๓	๓๓.๕๑๑	๔๓๑.๘๕๕	๑๑๗.๕๙๒	๕๐๑.๙๒๑	๕๘.๕๕๘	๒๖.๓๓๕
๑๙๗๕	๑๗๙๖.๙๘๗	๕๖.๒๘๓	๑๗๓๙.๗๐๔	๓๕๖.๑๒๑	๕๘.๗๕๗	๔๕๒.๐๐๘	๒๑๗.๐๑๒	๕๕๙.๙๖๓	๖๕.๕๕๑	๔๙.๓๙๑
๑๙๗๖	๒๑๙๐.๕๑๑	๖๗.๖๐๓	๒๑๒๒.๙๐๘	๔๑๙.๓๘๕	๖๑.๙๙๒	๖๐๐.๓๓๘	๒๑๖.๘๓๕	๕๙๖.๖๕๘	๗๙.๑๐๘	๑๐๕.๕๙๒
๑๙๗๗	๒๔๓๘.๙๕๑	๖๑.๓๓๖	๒๓๗๗.๖๑๕	๔๖๒.๕๒๔	๕๖.๘๙๕	๗๕๗.๓๓๘	๒๓๕.๕๑๒	๖๕๖.๑๘๐	๘๕.๙๒๘	๑๒๕.๓๓๘

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่เหลือ	น้ำมัน เบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jetfuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
						TOTAL				
๑๙๗๐	๕๒๗๐.๕๕๐	๓๗๐.๑๐๑	๓๙๐๐.๕๕๙	๘๑๖.๙๑๐	๑๒๖.๘๙๙	๑๑๕๗.๕๒๙	๓๑๐.๖๙๓	๑๒๕๗.๐๓๗	๘๗.๐๘๙	๑๕๓.๘๙๒
๑๙๗๑	๖๑๗๘.๒๓๒	๕๙๑.๓๓๒	๕๖๘๖.๙๐๐	๑๒๘๑.๙๕๕	๑๙๓.๕๑๔	๑๗๓๗.๘๔๗	๔๗๐.๓๘๑	๑๗๗๒.๙๕๙	๑๐๒.๒๑๗	๑๒๘.๐๓๗
๑๙๗๒	๗๕๘๘.๕๑๑	๕๙๑.๓๔๘	๗๐๙๗.๑๖๓	๑๕๕๗.๑๓๕	๒๘๖.๗๖๖	๒๑๕๘.๙๐๑	๘๓๙.๐๓๒	๒๓๗๘.๓๕๙	๑๕๗.๐๐๖	๑๓๙.๙๕๒
๑๙๗๓	๘๗๘๘.๕๗๑	๖๙๗.๙๖๘	๘๐๙๐.๕๐๓	๑๖๑๔.๖๕๒	๒๓๕.๘๑๒	๒๒๑๙.๑๕๑	๘๘๒.๐๐๖	๒๘๐๙.๑๒๙	๑๙๕.๑๙๓	๑๓๕.๕๗๐
๑๙๗๔	๙๘๘๘.๕๖๖	๘๘๑.๖๙๗	๙๐๐๗.๘๖๙	๑๖๒๒.๙๗๙	๒๘๕.๐๕๒	๒๐๓๑.๕๙๙	๖๗๑.๕๙๒	๒๕๓๕.๓๖๕	๑๘๘.๗๕๙	๗๕.๖๓๓
๑๙๗๕	๘๒๘๘.๒๕๒	๕๐๕.๐๒๕	๗๗๘๕.๒๒๗	๑๗๓๒.๘๒๖	๒๕๓.๙๒๕	๒๑๖๘.๙๕๒	๘๑๕.๓๖๕	๒๖๒๑.๐๐๒	๑๙๖.๖๑๘	๑๐๖.๕๐๑
๑๙๗๖	๘๙๕๗.๗๘๖	๕๕๐.๘๕๖	๘๔๐๖.๙๓๐	๑๙๐๒.๑๙๕	๒๙๑.๕๗๒	๒๕๕๕.๕๐๐	๘๓๙.๙๐๖	๒๕๘๐.๕๑๘	๒๒๓.๒๕๗	๑๓๕.๑๐๓
๑๙๗๗	๑๖๕๘.๗๐๕	๕๘๗.๕๕๕	๙๑๓๑.๑๕๐	๒๑๑๗.๒๖๒	๒๘๐.๐๒๙	๒๗๕๖.๘๐๕	๗๕๒.๓๐๕	๒๘๗๒.๙๕๖	๒๕๐.๓๕๘	๑๕๖.๕๕๕

ตารางที่ ๒

การกลั่นน้ำมันดิบของโรงกลั่นน้ำมันต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสียระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เหลือ	น้ำมันเบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
					TORC					
๑๙๗๐	๑๐๐	๑๐.๑๘	๘๙.๘๒	๒๑.๒๐	๓.๖๒	๓๔.๒๕	๑๑.๗๕	๑๕.๒๓	๒.๕๘	๑.๑๙
๑๙๗๑	๑๐๐	๙.๕๑	๙๐.๔๙	๒๓.๕๔	๓.๐๐	๓๖.๓๘	๑๑.๖๐	๑๓.๘๑	๑.๖๔	๐.๖๒
๑๙๗๒	๑๐๐	๑๐.๒๕	๘๙.๗๕	๒๑.๕๐	๒.๕๙	๓๒.๙๘	๑๔.๕๘	๑๕.๙๗	๑.๗๒	๐.๕๑
๑๙๗๓	๑๐๐	๙.๓๕	๙๐.๖๕	๒๒.๓๑	๒.๘๐	๓๐.๕๕	๑๕.๖๑	๑๗.๘๒	๒.๐๔	๐.๖๑
๑๙๗๔	๑๐๐	๗.๑๗	๙๒.๘๓	๒๕.๘๓	๒.๘๕	๓๑.๘๖	๑๓.๖๕	๑๖.๙๘	๒.๑๘	๐.๕๙
๑๙๗๕	๑๐๐	๕.๑๕	๙๔.๘๕	๒๕.๑๕	๒.๕๓	๓๓.๖๕	๑๕.๑๗	๑๖.๓๘	๒.๑๘	๐.๖๐
๑๙๗๖	๑๐๐	๖.๒๖	๙๓.๗๔	๒๕.๖๘	๒.๕๒	๓๓.๖๕	๑๕.๓๑	๑๕.๙๗	๒.๐๘	๐.๕๙
๑๙๗๗	๑๐๐	๕.๗๐	๙๔.๓๐	๒๖.๕๑	๒.๓๕	๓๕.๗๒	๑๑.๕๘	๑๖.๓๕	๒.๓๒	๐.๖๗

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่เหลือ	น้ำมันเบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
					SUMMIT					
๑๙๗๐	๑๐๐	๖.๗๒	๙๓.๒๘	๑๗.๖๖	๒.๒๓	๑๘.๑๓	๔.๒๘	๔๔.๔๔	๑.๕๓	๓.๙๔
๑๙๗๑	๑๐๐	๕.๕๕	๙๔.๔๕	๑๘.๕๕	๒.๕๑	๑๙.๒๑	๓.๓๑	๕๑.๕๗	๑.๖๑	๒.๗๕
๑๙๗๒	๑๐๐	๕.๙๑	๙๔.๐๙	๑๖.๐๐	๒.๐๒	๑๘.๕๘	๗.๕๓	๔๗.๘๗	๑.๘๔	๑.๗๕
๑๙๗๓	๑๐๐	๗.๒๐	๙๒.๘๐	๑๖.๒๙	๒.๖๙	๑๗.๗๘	๕.๖๓	๔๘.๕๖	๑.๘๒	๑.๐๕
๑๙๗๔	๑๐๐	๖.๒๙	๙๓.๗๑	๑๗.๖๕	๕.๑๘	๑๕.๘๗	๒.๒๙	๕๔.๕๔	๒.๑๔	๑.๐๗
๑๙๗๕	๑๐๐	๕.๒๘	๙๔.๗๒	๑๘.๐๕	๓.๕๕	๑๘.๕๐	๒.๕๕	๔๙.๑๑	๑.๘๘	๑.๑๔
๑๙๗๖	๑๐๐	๕.๖๐	๙๔.๔๐	๑๘.๕๑	๕.๕๙	๒๒.๖๑	๑.๕๘	๔๙.๗๘	๒.๑๔	๐.๒๘
๑๙๗๗	๑๐๐	๖.๑๔	๙๓.๘๖	๑๘.๘๑	๓.๙๗	๒๐.๖๓	๒.๐๘	๔๖.๒๗	๑.๙๘	๐.๑๕

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่ เหลือ	น้ำมัน เบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
					ESSO					
๑๙๗๐	๑๐๐	๙.๔๗	๙๐.๒๖	๑๖.๐๓	๓.๐๗	๒๙.๓๐	-	๒๗.๕๒	๑.๖๙	๑๒.๕๖
๑๙๗๑	๑๐๐	๗.๕๒	๙๒.๔๘	๑๓.๑๒	๖.๕๖	๓๐.๐๖	-	๓๓.๑๐	๑.๙๐	๗.๘๘
๑๙๗๒	๑๐๐	๙.๘๓	๙๙.๑๗	๑๒.๘๒	๑๑.๒๕	๒๐.๑๓	๒.๓๒	๒๙.๖๕	๓.๒๕	๕.๗๕
๑๙๗๓	๑๐๐	๙.๙๐	๙๙.๑๐	๑๒.๖๘	๒.๓๕	๒๙.๐๖	๑๐.๕๘	๓๐.๖๑	๓.๖๙	๕.๑๙
๑๙๗๔	๑๐๐	๓.๐๕	๙๖.๙๕	๑๕.๗๖	๒.๓๕	๓๐.๒๒	๘.๒๒	๓๕.๑๓	๓.๕๓	๑.๘๘
๑๙๗๕	๑๐๐	๓.๑๕	๙๖.๘๖	๑๙.๒๙	๒.๗๒	๒๕.๒๐	๑๒.๑๐	๓๑.๒๑	๓.๕๙	๒.๗๘
๑๙๗๖	๑๐๐	๓.๐๙	๙๖.๙๑	๑๙.๑๕	๒.๘๓	๒๗.๕๑	๑๑.๙๕	๒๗.๑๙	๓.๖๑	๘.๗๗
๑๙๗๗	๑๐๐	๒.๕๑	๙๗.๔๙	๑๘.๙๖	๒.๓๓	๓๑.๐๕	๙.๖๕	๒๖.๘๙	๓.๕๘	๕.๑๕

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ปี	น้ำมันดิบ	สูญเสีย ระหว่างกลั่น	ผลิตภัณฑ์ น้ำมันที่เหลือ	น้ำมันเบนซิน	น้ำมันก๊าด	น้ำมันดีเซล	Jet Fuel	น้ำมันเตา	L.P.G.	Bitumen
						TOTAL				
๑๙๗๐	๑๐๐	๘.๖๗	๙๑.๓๓	๑๙.๑๓	๒.๙๗	๒๖.๘๘	๗.๒๘	๒๙.๙๓	๒.๐๔	๓.๖๐
๑๙๗๑	๑๐๐	๗.๙๕	๙๒.๐๕	๒๐.๙๗	๓.๑๖	๒๘.๕๒	๗.๖๙	๒๙.๐๐	๑.๖๗	๒.๐๙
๑๙๗๒	๑๐๐	๗.๕๐	๙๒.๖๐	๑๘.๑๒	๓.๕๙	๒๗.๐๓	๑๐.๕๐	๒๙.๗๗	๑.๘๔	๑.๗๕
๑๙๗๓	๑๐๐	๗.๙๔	๙๒.๐๖	๑๘.๓๗	๒.๖๙	๒๕.๒๕	๑๐.๐๔	๓๑.๙๖	๒.๒๒	๑.๕๓
๑๙๗๔	๑๐๐	๖.๑๑	๙๓.๘๙	๒๐.๕๗	๓.๖๐	๒๕.๗๔	๘.๕๑	๓๖.๑๒	๒.๓๙	๐.๙๕
๑๙๗๕	๑๐๐	๕.๘๗	๙๔.๑๓	๒๐.๙๐	๒.๙๘	๒๖.๑๗	๙.๘๘	๓๑.๖๒	๒.๓๗	๑.๒๘
๑๙๗๖	๑๐๐	๕.๙๒	๙๔.๐๘	๒๑.๒๔	๓.๒๕	๒๘.๕๐	๙.๓๘	๒๘.๘๑	๒.๕๙	๑.๕๑
๑๙๗๗	๑๐๐	๕.๐๕	๙๔.๙๕	๒๑.๙๒	๒.๙๐	๒๘.๙๕	๗.๗๙	๒๙.๒๘	๒.๕๙	๑.๖๒

ที่มา : Oil and Thailand, 1977

๓.๓ อัตราส่วนผลิตภัณณ์น้ำมันปิโตรเลียมที่กลั่นได้

ด้วยเหตุที่โรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศยังไม่สามารถที่จะกลั่นน้ำมันทุกประเภทออกมาได้ตามความต้องการภายในประเทศเพียงพอ เพราะน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตามีเปอร์เซ็นต์ของการใช้สูงกว่าน้ำมันประเภทอื่น ๆ เมื่อเป็นดังนี้ บริษัทโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศ จึงต้องหาแหล่งน้ำมันดิบที่สามารถจะให้ น้ำมันดีเซลและน้ำมันเตามากเป็นพิเศษกว่าน้ำมันชนิดอื่น ๆ ซึ่งได้แก่น้ำมันดิบจาก กูเวต ควาตาร์ และซีเรีย/มิซึ ที่เหมาะสมกับลักษณะของการใช้น้ำมันภายในประเทศมากกว่าแหล่งน้ำมันดิบจากแหล่งอื่น ๆ ทั้งนี้ น้ำมันดิบแต่ละแหล่งให้ผลผลิตออกมาแตกต่างกันคือ

ปริมาณผลิตภัณณ์น้ำมันที่ผลิตจากน้ำมันดิบชนิดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละโดยปริมาตร

ประเภทของผลิตภัณณ์น้ำมัน ที่ได้จากการกลั่น	น้ำมันดิบจากกูเวต	น้ำมันดิบจากควาตาร์	น้ำมันดิบจากซีเรีย/มิซึ
น้ำมันเบนซิน	๑๗.๕	๒๓.๕	๓๓.๑
น้ำมันดีเซล	๒๖.๐	๒๘.๓	๒๕.๒
น้ำมันเตาและแอสฟัลต์	๕๐.๒	๒๑.๗	๑๗.๖
น้ำมันเครื่องบินไอพ่นและ น้ำมันก๊าด	๑๒.๑	๒๑.๑	๑๘.๓
แก๊สปิโตรเลียม	๓.๕	๕.๗	๑.๖
อื่น ๆ	๐.๘	๐.๘	๐.๒
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เชื้อเพลิงและพลังงานของประเทศไทย ๒๕๑๗, สำนักงานพลังงานแห่งชาติ

๓.๔ การจำหน่ายน้ำมัน

บริษัทผู้ค้าน้ำมันมี ๔ บริษัทคือ

๑. บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด รับน้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมันไทยมาจำหน่าย ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๒๔

๒. บริษัททาลเท็กซ์ (ไทย) จำกัด รับน้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมันไทยมาจำหน่าย ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๑๓

๓. บริษัทเอสโซ่แอสตนคาร์บแห่งประเทศไทย จำกัด นอกจากเป็นผู้ผลิตน้ำมันแล้วยังเป็นผู้ค้าน้ำมันด้วย ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๑๔

๔. องค์การเชื้อเพลิง ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดน้ำมันเชื้อเพลิงให้หน่วยราชการฝ่าย ทหาร ตำรวจ และพลเรือน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และลดค่าครองชีพของประชาชน องค์การเชื้อเพลิงรับน้ำมันจากโรงกลั่นสัมฤทธิ์ ปัจจุบันลูกค้าขององค์การเชื้อเพลิง คือ หน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งรับซื้อน้ำมันไปประมาณสองในสาม สำหรับส่วนที่เหลือขายให้แก่ประชาชนทั่วไป ส่วนแบ่งตลาดขององค์การเชื้อเพลิงร้อยละ ๓๔

๕. บริษัทสัมฤทธิ์อินดัสเตรียล จำกัด ซึ่งกลั่นน้ำมันประเภทต่าง ๆ ส่งให้แก่องค์การเชื้อเพลิงตามสัญญา ส่วนที่เหลือจึงได้นำออกจำหน่ายต่อประชาชนซึ่งได้ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๗

สถานีบริการ จากสถิติในปี ๒๕๑๔ ทั่วประเทศมีสถานีบริการทั้งหมด ๒๒๔๑ แห่ง โดยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภทคือ

๑. สถานีบริการที่ให้บริการน้ำมันและบริการอื่น ๆ ด้วย เช่น ล้างอัดฉีด ปะยาง ฯลฯ (Service Stations) มีทั้งหมด ๑๒๒๓ แห่ง

๒. สถานีบริการน้ำมันอย่างเดียว (Gasoline Stations) มีทั้งหมด ๔๗๐ แห่ง

๓. สถานีบริการที่ขายน้ำมันและขายสินค้าอื่น ๆ ด้วย (Other Gasoline outlets) ส่วนมากจะอยู่ตามต่างจังหวัด มี ๒๐๒ แห่ง

๔. สถานีบริการน้ำมันริมน้ำ (Marine Stations) สำหรับบริการน้ำมันให้ชาวเรือ มีทั้งหมด ๒๔๖ แห่ง

สถานีบริการเหล่านี้แบ่งเป็นของบริษัทต่าง ๆ ดังสัดส่วนต่อไปนี้ :-

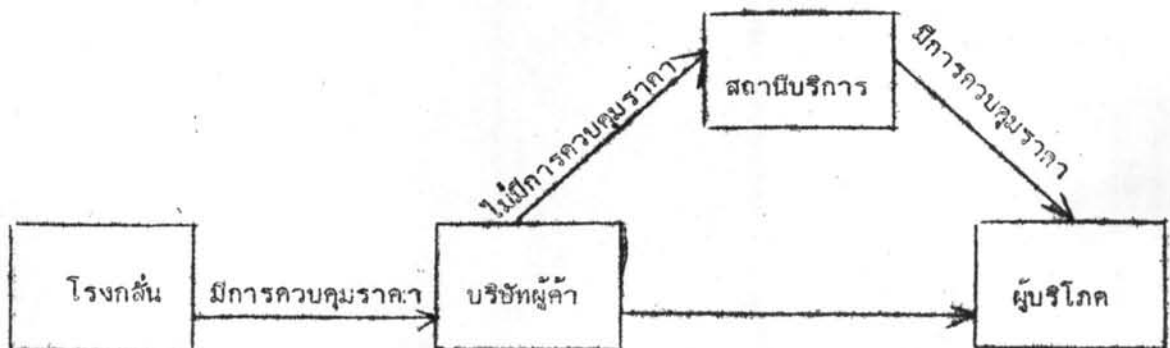
จำนวนสถานีบริการน้ำมันในประเทศไทย ปี ๒๕๑๔

บริษัท	จำนวนสถานีบริการน้ำมันประเภทต่าง ๆ					รวมทั้งหมด
	Service Stations	Gasoline Stations	Other Gasoline Outlets	รวม ๓ ชนิด	Marine Stations	
ESSO	๒๔๒	๑๖๖	๔๗	๔๕๕	๑๐๓	๖๕๘
SHELL	๓๔๗	๑๕๖	--	๕๑๓	๑๔	๕๒๗
CALTEX	๒๐๓	๕๘	๕๔	๓๑๕	๔๔	๓๖๙
FUEL OIL ORGANIZATION	๒๔๒	๑๕๔	๓๔	๔๓๐	๕๖	๔๘๖
SUMMIT	๗๔	๓๖	๗	๑๑๗	๒๔	๑๔๑
รวมทั้งหมด	๑๒๒๓	๕๗๐	๒๐๒	๑๙๙๕	๒๕๖	๒๒๕๑

ที่มา: บริษัทน้ำมัน

๓.๕ ราคาน้ำมันภายในประเทศ

๑. ราคาโรงกลั่น มีการควบคุมโดยกระทรวงอุตสาหกรรม
๒. ราคาขายปลีก มีการควบคุมโดยกระทรวงพาณิชย์

โดยที่รัฐบาลได้ตระหนักดีว่า น้ำมัน เป็นพลังงานสำคัญในทางเศรษฐกิจของประเทศ และการครองชีพของประชาชน และถ้าราคาน้ำมันสูงขึ้นจะมีผลกระทบต่อชนอย่างกว้างขวาง ในขบวนการผลิตต่าง ๆ กระทบกระเทือนต้นทุนการผลิตทางอุตสาหกรรมขนส่ง การดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไป และทำให้การพัฒนาประเทศต้องคลาดเคลื่อนจากเป้าหมายด้วย จึงได้พยายามตรึงราคาให้อยู่ในระดับเดิมตลอดเวลา ๘ ปีเศษ นับตั้งแต่เริ่มมีการกลั่นน้ำมันขึ้นภายในประเทศ ซึ่งเป็นเวลาที่ต้นทุนการผลิตน้ำมันได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ เป็นต้นมา ทางบริษัทผู้ผลิตและผู้ค้าน้ำมันได้พยายามหลายครั้งที่จะขึ้นราคา หรือขอขึ้นราคาการผลิตก๊ณฑ์น้ำมัน เช่นในปี ๒๕๑๐ บริษัทน้ำมันต่าง ๆ ได้ขึ้นราคาน้ำมันทุกชนิด โดยอ้างว่าเสียค่าขนส่งสูงอันสืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ที่คลองสุเอซ แต่รัฐบาลก็ได้เจรจาให้บริษัทน้ำมันลดราคาลงมาเหลือราคาเดิมก่อนขึ้นราคา และภายในกลางปี ๒๕๑๓ บริษัทน้ำมันต่าง ๆ ได้ร้องเรียนต่อรัฐบาลขอขึ้นราคาการผลิตก๊ณฑ์น้ำมันทุกชนิดอีกโดยอ้างว่าต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เพราะราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกและค่าระวางเรือบรรทุกน้ำมันดิบเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับราคาการผลิตก๊ณฑ์น้ำมันต่าง ๆ ในประเทศได้คงที่อยู่กับระดับต่ำตลอดมาเป็นเวลานาน ในขณะที่สินค้าอื่น ๆ และบริการต่าง ๆ สูงขึ้นเป็นอันมาก จนกระทั่งวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๔ รัฐบาลจึงยอมให้โรงกลั่นขึ้นราคาการผลิตก๊ณฑ์น้ำมันต่าง ๆ ได้โดยมีหลักเกณฑ์ว่าโรงกลั่นน้ำมันจะต้องไม่ขึ้นราคาการผลิตก๊ณฑ์น้ำมันอย่างเต็มที่และจะต้องช่วยรับภาระไปบ้าง นอกจากนี้ ยังต้องตรึงราคาดังกล่าวไว้จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๖ และในขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ประกาศกำหนดราคาขายปลีกสูงสุดของผลิตภัณฑ์น้ำมันต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร และราคาที่ประกาศนี้เป็นราคาเดียวกับราคาขายปลีก เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๔ ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า รัฐบาลยอมให้ขึ้นราคา ๓ โรงกลั่นได้บ้าง แต่ไม่ยอมให้ขึ้นราคาขายปลีก อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาดังกล่าวก็มีได้ทำให้สถานการณ์ด้านราคาน้ำมันดีขึ้น เพราะทางกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน ได้เพิ่มราคาน้ำมันดิบหลายครั้ง ในปี ๒๕๑๖ ระดับราคามีแนวโน้มสูงอย่างรวดเร็ว

ผลจากการพิจารณาของคณะกรรมการที่รัฐบาล ดึงขึ้นมาเพื่อพิจารณา ราคาน้ำมันในเดือน เมษายน ๒๕๑๖ อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการต่าง ๆ รัฐบาลได้ยอมให้ขึ้นราคาน้ำมันขายปลีกในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๖ และในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ รัฐบาลได้ประกาศขึ้นภาษีน้ำมันเบนซินจากเดิมลิตรละ ๘๐ สตางค์ เป็นลิตรละ ๑ บาท และประกาศขึ้นภาษีน้ำมันเบนซินจากลิตรละ ๑ บาท เป็น ๑.๓๐ บาท น้ำมันดีเซลจากลิตรละ ๑๒ สตางค์ เป็นลิตรละ

๓๐ สดางค์ ในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ และได้มีการเปลี่ยนแปลงอีกหลายครั้ง ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้ :-

ภาณิน้ำมันเชื้อเพลิง

หน่วย : บาท/ลิตร

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๖๖					
	๔ ก.ค.		๑๕ พ.ย.		๑๒ ธ.ค.	
	ภาณิ สรรพสามิต	ภาณิ การค้า	ภาณิ สรรพสามิต	ภาณิ การค้า	ภาณิ สรรพสามิต	ภาณิ การค้า
น้ำมัน เบนซินชนิดพิเศษ	๐.๘๐๐๐	๐.๐๘๖๘	๑.๐๐๐๐	๐.๑๑๗๔	๑.๓๐๐๐	๐.๑๓๔๔
น้ำมัน เบนซินธรรมดา	๐.๘๐๐๐	๐.๐๘๗๐	๑.๐๐๐๐	๐.๑๑๙๘	๑.๓๐๐๐	๐.๑๒๗๓
น้ำมันก๊าด	๐.๓๓๐๐	๐.๐๖๒๓	๐.๓๓๐๐	๐.๐๘๐๓	๐.๓๓๐๐	-
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๑๒๐๐	๐.๐๔๓๕	๐.๑๒๐๐	๐.๐๖๑๔	๐.๓๐๐๐	๐.๐๗๑๔
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๐.๑๒๐๐	๐.๐๔๐๓	๐.๑๒๐๐	๐.๐๕๗๒	๐.๓๐๐๐	๐.๐๖๗๗
น้ำมันเตาชนิด	๔๕๐	๐.๐๔๐๐	-	๐.๐๔๐๐	๐.๐๐๙๕	๐.๐๐๙๕
ชนิด	๖๐๐	๐.๐๔๐๐	-	๐.๐๔๐๐	-	๐.๐๐๙๖
ชนิด	๑๒๐๐	๐.๐๔๐๐	-	๐.๐๔๐๐	๐.๐๐๘๗	๐.๐๐๘๗
ชนิด	๑๕๐๐	๐.๐๔๐๐	-	๐.๐๔๐๐	-	-

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๗							
	๒๗ ก.พ.		๑๖ ก.ย.		๒๕ ต.ก.		๑๘ ธ.ค.	
	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า
เบนซินพิเศษ	๑.๓๐๐๐	๐.๑๖๙๒	๑.๓๐๐๐	๐.๑๘๖๔	๑.๑๐๐๐	๐.๑๓๘๓	๐.๙๓๐๐	๐.๑๔๐๒
เบนซินธรรมดา	๑.๓๐๐๐	๐.๑๖๐๙	๑.๓๐๐๐	๐.๑๗๗๗	๑.๑๐๐๐	๐.๑๓๑๓	๐.๙๓๐๐	๐.๑๒๙๑
น้ำมันก๊าด	๐.๓๓๐๐	๐.๑๑๔๑	๐.๓๓๐๐	๐.๑๒๙๔	๐.๑๓๐๐	๐.๐๙๑๓	๐.๑๗๐๐	๐.๐๙๔๔
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๓๐๐๐	๐.๑๑๒๑	๐.๓๐๐๐	๐.๑๑๕๒	๐.๓๐๐๐	๐.๐๙๑๑	๐.๒๒๐๐	๐.๐๙๑๑
ดีเซลหมุนช้า	๐.๓๐๐๐	๐.๑๐๘๑	๐.๓๐๐๐	๐.๑๑๑๑	๐.๓๐๐๐	๐.๐๘๗๙	๐.๒๒๐๐	๐.๐๘๖๕
น้ำมันเตาชนิด ๔๕๐	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๑๖	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๒๙	๐.๐๒๐๐	-	๐.๐๐๑๐	-
ชนิด ๖๐๐	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๑๓	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๒๕	๐.๐๒๐๐	-	๐.๐๐๑๐	-
ชนิด ๑๒๐๐	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๐๘	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๑๘	๐.๐๒๐๐	-	๐.๐๐๑๐	-
ชนิด ๑๕๐๐	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๐๖	๐.๐๔๐๐	๐.๐๒๑๖	๐.๐๒๐๐	-	๐.๐๐๑๐	-

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๘		๒๕๒๐						
	๑๐ ไร่.ก.		๒ ไร่.ก.		๑๔ ไร่.ก.		๑ ก.บ.		๘ ไร่.ก.
	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต	ภาษี การค้า	ภาษี สรรพสามิต
เบนซินพิเศษ	๐.๙๓๐๐	๐.๑๔๗๗	๐.๙๓๐๐	๐.๑๔๒๕	๑.๒๗๐๐	๐.๑๖๘๑	๑.๑๐๐๐	๐.๑๘๒๘	๑.๘๓
เบนซินธรรมดา	๐.๙๓๐๐	๐.๑๓๖๖	๐.๙๓๐๐	๐.๑๔๐๙	๑.๒๗๐๐	๐.๑๕๖๘	๑.๑๐๐๐	๐.๑๖๒๓	๐.๘๓
น้ำมันก๊าด	๐.๑๗๐๐	๐.๑๐๑๓	๐.๑๗๐๐	๐.๑๐๑๓	๐.๒๒๐๐	๐.๑๐๕๕	๐.๑๔๐๐	๐.๑๐๕๕	๐.๑๔
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๒๒๐๐	๐.๐๙๙๙	๐.๒๒๐๐	๐.๑๐๓๗	๐.๒๒๐๐	๐.๑๐๓๗	๐.๑๔๐๐	๐.๑๐๓๕	๐.๑๔
ดีเซลหมุนช้า	๐.๒๒๐๐	๐.๐๙๕๑	๐.๒๒๐๐	๐.๐๙๘๘	๐.๒๒๐๐	๐.๐๙๘๘	๐.๑๔๐๐	๐.๑๐๑๖	๐.๑๔
น้ำมันเตาชนิด ๔๕๐	-	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑
ชนิด ๖๐๐	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑
ชนิด ๑๒๐๐	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑
ชนิด ๑๕๐๐	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑๐	-	๐.๐๐๑

ที่มา : สำนักงานการพลังงานแห่งชาติ

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการเก็บภาษีสรรพสามิตและภาษีการค้าแล้ว ก็มีความจำเป็น
ต้องปรับราคาขายส่งผลิตภัณฑ์น้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมัน ซึ่งจะแสดงรายละเอียดในตารางต่อไปเพื่อให้
ทราบทั้งราคาขายส่งจากโรงกลั่นที่รวมภาษีแล้ว และที่ไม่รวมภาษี

การปรับราคาขายส่งผลิตภัณฑ์น้ำมัน ณ โรงกลั่นควบคุมโดยรัฐบาล (รวมภาษี)

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๔		๒๕๑๖		๒๕๑๗			
	จ. เม.ย.	ค.ก.ค.	จ.พ.ย.	จ.ธ.ค.	ก.พ.	ก.ย.	ก.ค.	ธ.ค.
น้ำมัน เบนซินพิเศษ	๑.๕๕๖๔	๑.๗๖๐๗	๒.๑๔๓๘	๒.๔๖๑๓	๓.๐๗๖๘	๓.๓๕๐๘	๓.๑๔๒๖	๓.๑๘๖๑
น้ำมัน เบนซินธรรมดา	๑.๔๐๕๐	๑.๕๘๑๒	๑.๙๖๖๗	๒.๑๓๕๒	๒.๙๒๕๓	๓.๒๓๐๗	๒.๙๘๔๓	๒.๙๓๓๕
น้ำมันก๊าด	๑.๐๒๑๖	๑.๑๓๒๖	๑.๕๖๐๐	-	๒.๐๙๒๐	๒.๓๕๒๑	๒.๑๑๕๔	๒.๑๕๖๕
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๖๘๗๔	๐.๗๙๑๑	๑.๑๑๖๖	๑.๓๐๗๑	๒.๐๓๘๐	๒.๐๙๕๓	๒.๐๗๐๒	๒.๐๖๙๘
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๐.๖๖๕๗	๐.๗๓๒๒	๑.๐๕๐๓	๑.๒๓๐๘	๑.๙๖๕๗	๒.๐๒๐๘	๑.๙๙๗๖	๑.๙๖๕๕
น้ำมันเตาชนิด ๕๕๐	๐.๔๐๙๗	-	๐.๕๗๗๕	-	๑.๓๐๘๗	-	-	๑.๕๑๕๗
ชนิด ๖๐๐	-	-	-	๐.๕๕๖๖	๑.๒๙๑๙	๑.๓๖๖๐	๑.๓๒๓๕	๑.๓๙๗๕
ชนิด ๑๒๐๐	๐.๓๘๓๓	-	๐.๕๒๗๔	๐.๕๒๗๔	๑.๒๕๗๘	๑.๓๒๓๗	๑.๒๘๑๙	๑.๓๕๗๕
ชนิด ๑๕๐๐	-	-	-	-	๑.๒๕๕๗	๑.๓๐๙๙	๑.๒๖๘๓	๑.๓๕๕๓

การปรับราคาขายส่งผลิตภัณฑ์น้ำมัน ณ โรงกลั่นควบคุมโดยรัฐบาล (รวมภาษี) (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๘	๒๕๒๐		
	๑๐ บ.ก.	๓ เม.ย.	๑๔ เม.ย.	๑ ก.ย.
เบนซินพิเศษ	๓.๓๕๗๘	๓.๕๖๕๘	๓.๘๒๑๘	๓.๖๘๘๘
เบนซินธรรมดา	๓.๑๐๕๕	๓.๒๐๑๕	๓.๕๕๗๐	๓.๔๓๘๘
น้ำมันก๊าด	๒.๓๐๑๕	๒.๓๕๓๓	๒.๓๘๕๖	๒.๓๘๗๑
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๒.๒๖๘๕	๒.๓๕๕๘	๒.๓๕๕๘	๒.๓๕๒๐
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๒.๑๖๒๒	๒.๒๕๖๐	๒.๒๕๖๐	๒.๓๐๘๗
น้ำมันเตาชนิด ๔๕๐	-	-	-	-
ชนิด ๖๐๐	๑.๕๒๕๗	๑.๕๘๒๓	๑.๕๘๒๓	๑.๖๗๒๒
ชนิด ๑๒๐๐	๑.๕๗๗๕	๑.๕๕๒๘	๑.๕๕๒๘	๑.๖๓๑๕
ชนิด ๑๕๐๐	๑.๕๖๒๐	๑.๕๒๘๘	๑.๕๒๘๘	๑.๖๑๕๗

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

ราคาน้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมัน (ไม่รวมภาษี)

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๔	๒๕๑๖			๒๕๑๗		
	๑เม.ย.	๔ก.ก.	๑พ.ย.	๑ธ.ค.	๒๗ก.พ.	๑ก.ย.	๑ธ.ค.
เบนซินชนิดพิเศษ	๐.๖๗๐๙	๐.๘๖๓๙	๑.๐๒๔๙	๑.๐๒๔๙	๑.๖๐๗๖	๑.๙๐๔๗	๒.๑๑๕๙
เบนซินชนิดธรรมดา	๐.๕๒๗๗	๐.๖๙๔๒	๐.๘๖๖๙	๐.๘๖๖๙	๑.๕๖๕๔	๑.๗๕๓๐	๑.๘๗๔๔
น้ำมันก๊าด	๐.๖๓๕๕	๐.๗๔๐๔	๑.๐๔๙๗	-	๑.๖๕๖๙	๑.๘๙๒๗	๑.๘๘๒๑
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๕๒๙๖	๐.๖๒๗๖	๐.๙๓๕๒	๐.๙๓๕๒	๑.๖๒๕๙	๑.๖๗๙๑	๑.๗๕๘๗
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๐.๕๐๙๑	๐.๕๗๑๙	๐.๘๖๓๑	๐.๘๖๓๑	๑.๕๕๖๖	๑.๖๐๙๗	๑.๖๕๙๑
น้ำมันเตาชนิด ๔๕๐	๐.๓๖๒๙	-	๐.๕๒๘๐	๐.๕๒๘๐	๑.๒๔๗๑	๑.๓๒๒๔	๑.๔๑๔๗
ชนิด ๖๐๐	-	-	-	๐.๕๐๗๔	๑.๒๓๐๖	๑.๓๐๓๔	๑.๓๙๖๔
ชนิด ๑๒๐๐	๐.๓๓๓๐	-	๐.๕๗๘๗	๐.๕๗๘๗	๑.๑๙๗๐	๑.๒๖๑๙	๑.๓๕๖๔
ชนิด ๑๕๐๐	-	-	-	-	๑.๑๘๕๑	๑.๒๔๘๓	๑.๓๔๓๓

ราคาน้ำมันจากโรงกลั่นน้ำมัน (ไม่รวมภาษี) (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๒๕๑๘		๒๕๒๐	
	๑๐ ธ.ค.	๑๔ มี.ค.	๑ ก.ย.	๑ ก.ย.
เบนซินชนิดพิเศษ	๒.๒๘๐๒	๒.๓๘๓๓	๒.๔๒๗๕	๒.๔๒๗๕
เบนซินชนิดธรรมดา	๒.๐๓๗๘	๒.๑๓๐๕	๒.๑๘๗๗	๒.๑๘๗๗
น้ำมันก๊าด	๒.๐๓๐๒	๒.๐๗๐๒	๒.๑๕๑๖	๒.๑๕๑๖
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๑.๙๔๙๕	๒.๐๓๒๒	๒.๑๘๐๕	๒.๑๘๐๕
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๑.๘๔๗๑	๑.๙๒๗๒	๒.๐๖๘๑	๒.๐๖๘๑
น้ำมันเตาชนิด ๔๕๐	-	-	-	-
ชนิด ๖๐๐	๑.๕๒๓๗	๑.๕๘๑๓	๑.๖๗๑๒	๑.๖๗๑๒
ชนิด ๑๒๐๐	๑.๕๗๖๔	๑.๕๔๑๘	๑.๖๓๐๔	๑.๖๓๐๔
ชนิด ๑๕๐๐	๑.๕๖๑๐	๑.๕๒๘๙	๑.๖๑๔๗	๑.๖๑๔๗

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากการเปลี่ยนแปลงภาษี ทำให้ต้องประกาศขึ้นราคาขายปลีกผลิตภัณฑ์น้ำมันต่าง ๆ ถึง ๔ ครั้ง ในปี ๒๕๑๖ คือ

การปรับปรุงราคาน้ำมันในปี ๒๕๑๖

หน่วย : บาท/ลิตร

ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	ราคาเดิม	๔ก.ค. ๒๕๑๖		๑๔พ.ย. ๒๕๑๖		๑๗ธ.ค. ๒๕๑๖		๑๑.๘.๕๗		
		เพิ่ม	ลด	เพิ่ม	ลด	เพิ่ม	ลด	เพิ่ม	ลด	
น้ำมันเบนซิน ชนิดพิเศษ	๒.๑๐	๒.๓๐	๐.๒๐	๙.๕๒	๒.๖๙	๐.๓๙	๑๖.๙๕	๓.๐๑	๐.๓๒	๑๑.๘๙
น้ำมันเบนซิน ชนิดธรรมดา	๑.๙๑	๒.๐๙	๐.๑๘	๙.๕๒	๒.๕๐	๐.๕๑	๑๙.๖๑	๒.๘๒	๐.๓๒	๑๒.๘๐
น้ำมันก๊าด	๑.๓๔	๑.๔๔	๐.๑๑	๘.๒๐	๑.๗๘	๐.๓๓	๒๒.๗๕	๑.๗๘	๐	๐
น้ำมันดีเซล หมุนเร็ว	๐.๙๘	๑.๐๔	๐.๐๖	๗.๑๔	๑.๔๑	๐.๓๖	๓๔.๒๘	๑.๖๐	๐.๑๙	๑๓.๔๗
น้ำมันดีเซล หมุนช้า	๐.๙๖	๑.๐๓	๐.๐๗	๗.๒๙	๑.๓๔	๐.๓๑	๓๐.๐๙	๑.๕๗	๐.๑๙	๑๔.๑๗
น้ำมันเตา ชนิด ๖๐๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๐	๐	๐.๔๗	๐.๑๗	๔๒.๕๐	๐.๔๗	๐	๐
น้ำมันเตา ชนิด ๑๒๐๐	๐.๓๘	๐.๓๘	๐	๐	๐.๔๒	๐.๑๔	๓๖.๘๔	๐.๔๒	๐	๐
น้ำมันเตา ชนิด ๑๕๐๐	๐.๓๘	๐.๓๘	๐	๐	๐.๔๒	๐	๐	๐.๔๒	๐	๐

หมายเหตุ : ราคาน้ำมันเตาเป็นราคาจากโรงกลั่น ส่วนราคาน้ำมันชนิดอื่นเป็นราคาขายปลีกที่สถานีบริการน้ำมัน

ภายหลังจากมีการปรับปรุงราคามาแล้ว ๔ ครั้ง ในช่วง ปี ๒๔๑๖ ถึงต้นปี ๒๔๑๗ (๒๗ ก.พ.๒๔๑๗) กลุ่มโอเปกก็ยังคงประกาศขึ้นราคาน้ำมันดิบ คือ จากบาเรลละ ๕.๑๒ ดอลลาร์ ในปลายปี ๒๔๑๖ เป็นบาเรลละ ๑๑.๖๕ ดอลลาร์ในปี ๒๔๑๗ และ ๑๒.๓๔ ดอลลาร์ในเดือน ตุลาคม ๒๔๑๘ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศผู้ใช้น้ำมันกระทบกระเทือน อีกระยะหนึ่ง ราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันของประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น รัฐบาลได้ตรึงราคาจำหน่ายมิให้สูงขึ้น แต่โรงกลั่นกล่าวว่าไม่สามารถจะดำเนินการต่อไปได้เพราะขาดทุนเนื่องจากต้นทุนน้ำมันดิบที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงอนุญาตให้เพิ่มราคาจำหน่ายจากโรงกลั่นในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๑๘ แต่ยังมีนโยบายที่จะตรึงราคาจำหน่ายปลีกไว้ตามเดิม การตัดสินใจเพิ่มราคาจำหน่ายจากโรงกลั่น และตรึงราคาขายปลีกของรัฐบาลก่อให้เกิดความวุ่นวายในวงการค้าน้ำมันอยู่ระยะหนึ่ง ในตอนต้นปี ทั้งนี้ เนื่องจาก บริษัทผู้ค้าน้ำมันต้องรับภาระต้นทุนน้ำมันเพิ่มขึ้นอีกระหว่างร้อยละ ๗.๘-๑๑.๓ ทำให้บริษัทผู้ค้าน้ำมันเรียกร้องให้ทางการ เพิ่มราคาน้ำมันสูงขึ้นอีก แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ราคาขายส่งน้ำมันนั้นรัฐบาลไม่ได้ควบคุม เมื่อบริษัทผู้ค้าน้ำมันต้องรับน้ำมันจากโรงกลั่นในราคาที่สูงขึ้น ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่บริษัทผู้ค้าน้ำมันต้องผลักรถต่อไปยังสถานีบริการในชั้นแรก บริษัทผู้ค้าน้ำมันได้ลดปริมาณน้ำมันที่เคยส่งให้สถานีบริการลง ในระยะต่อมาได้ลดกำไรที่สถานีบริการเคยได้รับลงอีก ทั้งนี้ เพื่ออาศัยสถานีบริการ เป็นเครื่องมือบีบบังคับให้รัฐบาลยินยอมเพิ่มราคาจำหน่ายปลีกให้สูงขึ้นอีก วิธีการของบริษัทผู้ค้าน้ำมันดังกล่าวทำให้สมาคมผู้ค้าน้ำมันประกาศที่จะหยุดสั่งซื้อน้ำมันมาจำหน่าย หากบริษัทผู้ค้าน้ำมันยังคงใช้วิธีลดกำไรของสถานีบริการอยู่ต่อไป รัฐบาลจึงได้ให้โรงกลั่นน้ำมันกลับไปใช้ราคาเดิมก่อนวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๑๘ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๑๘ โดยรัฐบาลจะชดเชยรายได้ที่ขาดไปให้ตามราคาน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะเดียวกันก็ให้บริษัทผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายน้ำมันให้ผู้ซื้ออย่างเพียงพอด้วย และได้ประกาศเพิ่มราคาน้ำมันอีก ๒ ครั้ง คือวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๒๐ และ ๙ มีนาคม ๒๔๒๑ เพราะกลุ่มโอเปกประกาศขึ้นราคาน้ำมันดิบ โดยมีข้ออ้างว่า " เพื่อเป็นการชดเชยกับภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้น " คณะกรรมการพิจารณาปัญหาหน้าบ้านได้ถูกแต่งตั้ง ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๑๘ เพื่อติดตามและศึกษาปัญหาเรื่องน้ำมัน คณะกรรมการประกอบด้วย เจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินงาน โดยรัฐบาลประกาศขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งราคาควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงใหม่ มีผลบังคับใช้แล้ว มีดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง

ชนิดน้ำมัน	๒๕๑๖			๒๕๑๗			๒๕๒๐	๒๕๒๑
	ก่อน๔กค.	๔กค.	๑๔พย.	๑๗ธค.	๒๗กพ.	๒๔คค.	๑๕มีค.	๙มีค.
น้ำมันเบนซินพิเศษ	๒.๑๐	๒.๓๐	๒.๖๙	๓.๐๑	๓.๖๒	๓.๖๒	๔.๒๒	๔.๙๘
น้ำมันเบนซินธรรมดา	๑.๙๑	๒.๐๙	๒.๕๐	๒.๘๒	๓.๔๓	๓.๔๓	๓.๙๓	๔.๖๙
น้ำมันก๊าด	๑.๓๔	๑.๔๔	๑.๗๘	๑.๗๘	๒.๔๑	๒.๔๑	๒.๖๘	๒.๖๘
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	๐.๙๘	๑.๐๔	๑.๔๑	๑.๖๐	๒.๓๓	๒.๓๓	๒.๖๔	๒.๖๔
น้ำมันดีเซลหมุนช้า	๐.๙๖	๑.๐๓	๑.๓๔	๑.๕๓	๒.๒๖	๒.๒๖	๒.๕๐	๒.๕๐
น้ำมันเตาชนิด ๖๐๐	๐.๙๐	๐.๙๐	๐.๕๗	๐.๕๗	๑.๒๘	๑.๔๙	๑.๖๖	๑.๖๖
น้ำมันเตาชนิด ๑๒๐๐	๐.๓๘	๐.๓๘	๐.๕๒	๐.๕๒	๑.๒๕	๑.๔๖	๑.๖๒	๑.๖๒
น้ำมันเตาชนิด ๑๕๐๐	๐.๓๘	๐.๓๘	๐.๕๒	๐.๕๒	๑.๒๕	๑.๔๔	๑.๖๑	๑.๖๑

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การจ่ายเงินชดเชยเพื่อตรึงราคาน้ำมัน หลังจากราคาน้ำมันดิบสูงขึ้น ให้กับบริษัทผู้ค้าน้ำมันแทนการขึ้นราคาขายปลีกตั้งแต่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ เป็นต้นมาจนกระทั่งมีการขึ้นราคาน้ำมันเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐ จำนวนเงินที่จ่ายชดเชยเพื่อตรึงราคาน้ำมันถึงสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๑๙ เป็นเงินประมาณ ๑,๐๐๐.๒๐ ล้านบาท^๑ อย่างไรก็ตามการขึ้นราคามลิตภัณฑ์น้ำมันครั้งหลังนี้ (๑๕ มี.ค.๒๐) ได้เลือกวิธีเพิ่มราคาทุกชนิด โดยเพิ่มราคาขายปลีกจากเดิมระหว่างร้อยละ ๑๐.๖-๑๖.๖ หรือเพิ่มขึ้นระหว่างลิตรละ ๑๖-๖๐ สตางค์

ส่วนการขึ้นราคาในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๑ เพิ่มราคาเฉพาะน้ำมันเบนซินเท่านั้น โดยให้ผู้ใช้ น้ำมัน เบนซินรับภาระทั้งหมด และคงราคาน้ำมันชนิดอื่นไว้คงเดิม

หมายเหตุ : ส่วนราคาขายปลีกของน้ำมันตามจังหวัดต่าง ๆ อยู่ในตารางภาคผนวก

^๑ ธนาคารแห่งประเทศไทย, "ภาวะอุตสาหกรรมในรอบปี ๒๕๑๙" รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ๑๖.

ตารางที่ ๓

ชนิดของน้ำมันที่ใช้ในภาคเศรษฐกิจ

หน่วย : ล้านลิตร

ชนิดน้ำมัน	ปี	ภาคเศรษฐกิจ						รวม
		เกษตร	การก่อสร้าง	อุตสาหกรรม	การไฟฟ้าประปา	ขนส่ง	การค้าและบริการ	
เบนซิน	๒๕๑๔	๐.๑	๖.๔	๓๓.๑	๖.๔	๑๑๔๒.๐	๘๑.๓	๑๒๖๕.๒
	๒๕๑๕	๐.๐๓	๕.๕	๓๐.๓	๗.๒	๑๑๔๗.๕	๗๗.๑	๑๒๖๗.๕
	๒๕๑๖	๐.๕	๒.๓	๑๔.๖	๗.๐	๑๓๗๐.๖	๑๐๕.๘	๑๔๙๕.๘
	๒๕๑๗	๐.๕	๒.๒	๑๘.๑	๒๐.๘	๑๕๙๕.๕	๖๘.๖	๑๖๐๖.๐
	๒๕๑๘	๐.๓	๒.๓	๑๕.๘	๒๖.๖	๑๖๔๐.๕	๗๓.๐	๑๗๖๒.๕
	๒๕๑๙	๓.๐	๓.๕	๒๕.๕	๗.๖	๑๘๓๐.๗	๙๒.๗	๑๙๖๓.๐
	๒๕๒๐	๓.๓	๓.๙	๒๘.๕	๘.๘	๒๐๓๕.๖	๑๐๓.๒	๒๑๘๒.๓

ชนิดของน้ำมันที่ใช้ในภาคเศรษฐกิจ (ต่อ)

ชนิดน้ำมัน	ปี	ภาคเศรษฐกิจ						รวม
		เกษตร	การก่อสร้าง	อุตสาหกรรม	การไฟฟ้าประปา	ขนส่ง	การค้าและบริการ	
น้ำมันดีเซล	๒๕๑๔	๗๕๒.๒	๑๔๖.๑	๒๒๑.๗	๑๕๐.๕	๑๑๘๔.๒	๘๘.๕	๒๕๘๓.๖
	๒๕๑๕	๗๗๖.๕	๑๔๖.๖	๒๕๗.๖	๘๖.๕	๑๓๗๕.๗	๘๐.๘	๒๗๑๕.๑
	๒๕๑๖	๕๒๐.๕	๑๑๒.๓	๒๘๗.๕	๘๐.๕	๑๕๕๕.๓	๑๒๖.๔	๓๐๘๒.๕
	๒๕๑๗	๑๐๕๕.๓	๑๒๑.๖	๒๘๕.๕	๗๓.๐	๑๒๑๕.๐	๒๕๔.๗	๒๙๕๔.๕
	๒๕๑๘	๕๖๑.๐	๓๘.๕	๓๕๒.๗	๖๕.๕	๑๒๕๗.๖	๒๐๑.๒	๒๘๖๖.๕
	๒๕๑๙	๑๐๔๐.๖	๘๕.๕	๓๑๖.๗	๗๕.๒	๑๕๙๘.๕	๒๓๕.๖	๓๓๖๖.๖
	๒๕๒๐	๑๑๓๒.๖	๙๗.๕	๓๕๔.๗	๘๑.๕	๑๗๔๐.๕	๒๕๖.๕	๓๖๕๓.๕
น้ำมันเตา	๒๕๑๔	-	๗.๕	๑๐๑๖.๖	๖๕๗.๕	๖๖.๗	๕๘.๕	๑๗๘๗.๕
	๒๕๑๕	๑.๗	๑๑.๐	๑๑๕๐.๕	๕๖๘.๒	๖๑.๕	๖๓.๘	๒๒๕๕.๓
	๒๕๑๖	๖.๕	๗.๐	๑๒๕๔.๕	๑๑๕๒.๕	๘๒.๘	๖๐.๑	๒๕๙๓.๓
	๒๕๑๗	๕.๕	๔.๖	๑๐๔๗.๕	๑๑๗๒.๘	๖๕.๖	๒๓๕.๗	๒๕๓๖.๑
	๒๕๑๘	๗.๘	๑.๑	๑๑๘๖.๕	๑๑๗๐.๘	๖๘.๘	๒๑๒.๕	๒๖๔๘.๓
	๒๕๑๙	๐.๓	๓.๘	๑๓๖๒.๓	๑๔๖๒.๒	๒๕.๒	๗๑.๓	๒๙๒๕.๑
	๒๕๒๐	๐.๓	๔.๒	๑๕๙๙.๖	๑๙๑๙.๖	๒๖.๗	๗๘.๕	๓๕๒๘.๘

ชนิดของน้ำมันที่ใช้ในภาคเศรษฐกิจ (ต่อ)

หน่วย : ล้านลิตร

ชนิดน้ำมัน	ปี	ภาคเศรษฐกิจ						รวม
		เกษตร	การก่อสร้าง	อุตสาหกรรม	การไฟฟ้าประปา	ขนส่ง	การค้าและบริการ	
น้ำมันก๊าด	๒๕๑๔	๐.๐๐๘	๐.๐๐๒	๒๐.๔	๐.๐๑	๓๒.๖	๑๓๗.๖	๑๙๐.๖
	๒๕๑๕	๐.๐๑	๐.๐๐๓	๒๘.๗	๐.๐๒	๔๕.๙	๑๙๓.๗	๒๖๘.๓
	๒๕๑๖	๐.๐๐๙	๐.๐๐๓	๒๒.๔	๐.๐๑	๓๕.๗	๑๕๐.๖	๒๐๘.๗
	๒๕๑๗	๐.๐๑	๐.๐๐๓	๒๕.๘	๐.๐๑	๔๑.๑	๑๗๓.๘	๒๔๐.๗
	๒๕๑๘	๐.๐๐๙	๐.๐๐๒	๒๒.๑	๐.๐๑	๓๕.๓	๑๔๙.๐	๒๐๖.๘
	๒๕๑๙	๐.๐๒	๑.๔	๑๓.๑	๐.๐๒	๒๗.๘	๒๔๒.๑	๒๙๙.๕
	๒๕๒๐	๐.๐๒	๑.๑	๑๑.๒	๐.๐๐๗	๑๙.๘	๒๕๓.๐	๒๘๕.๑

ที่มา : Oil and Thailand 1977

๓.๖ ลักษณะการใช้พลังงาน นับตั้งแต่ปี ๒๔๔๔ เป็นต้นมา โครงสร้างของการจัดหา วัสดุพลังงานของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากการพึ่งวัสดุเชื้อเพลิงที่มีอยู่ในประเทศส่วนใหญ่ไป เป็นการพึ่งวัสดุพลังงานซึ่งต้องสั่งเข้ามาจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็คือ น้ำมันนั่นเอง ประเทศไทยได้พลังงานหลายทางด้วยกันคือ น้ำมัน พลังน้ำ ถ่านหิน ถ่านไม้ ฟืน แกลบ และ ชานอ้อย แต่สัดส่วนของการใช้พลังงานเหล่านี้แตกต่างกันออกไป ในปี ๒๔๔๗ การผลิตพลังงาน ประมาณร้อยละ ๔๖ อาศัยวัสดุเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ อีกร้อยละ ๕๔ ใช้วัสดุเชื้อเพลิงที่อยู่ในประเทศ ในระยะต่อมาอัตราส่วนดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงเป็นการใช้วัสดุเชื้อเพลิง คือน้ำมัน ที่สั่งเข้าจากต่างประเทศถึงร้อยละ ๗๐ และใช้วัสดุพลังงานในประเทศเพียงร้อยละ ๓๐ และนับ ตั้งแต่ปี ๒๔๑๒ ต้องพึ่งพลังงานที่มีแหล่งกำเนิดจากต่างประเทศถึงร้อยละ ๘๐ และใช้พลังงาน ภายในประเทศเพียงร้อยละ ๒๐ เท่านั้น

จากตารางที่ ๓ จะเห็นได้ว่า การใช้พลังงานจากน้ำมัน เมื่อแบ่งตามภาคเศรษฐกิจ และชนิดของน้ำมัน ลักษณะของความต้องการน้ำมันประเภทต่าง ๆ จะแตกต่างออกไป คือ

๑. น้ำมันเบนซิน ความต้องการใช้ประมาณ ๑๖% ของน้ำมันทั้งหมด^๑ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในกิจการคมนาคมขนส่ง รองลงมาได้แก่ การค้าและบริการต่าง ๆ นอกจากนั้นก็ใช้ในภาค อุตสาหกรรม และอื่น ๆ ซึ่งในหมวดอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะแยกให้เห็นในตารางข้างล่างนี้.-

การใช้น้ำมันเบนซินของ Manufacturing Industries

หน่วย : กิโลลิตร

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑. อาหาร	๑,๔๒๘	๑,๒๕๐	๑,๖๗๖	๓,๑๓๐	๒,๑๓๓	๑,๘๔๒	๒,๐๕๘
๒. เครื่องดื่ม	๘,๕๐๔	๘,๖๘๐	๘๕๐	๑,๕๗๐	๑,๒๐๗	๑,๕๑๐	๑,๕๖๘
๓. ยาสูบ	๑,๓๗๑	๑,๒๕๐	๑,๓๓๖	๑,๕๓๘	๔๕๕	๗๒๘	๘๑๑
๔. ทอผ้า	๑๕๓	๗๖	๘๐๕	๕๘๖	๕๑๖	๓๕๐	๓๗๘

^๑ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ผลกระทบจากการขึ้นราคาน้ำมันดิบ ปี ๒๕๒๐. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธนาคารกรุงเทพ, ๒๕๒๑).

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๕. เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ	-	๑๐	-	-	-	-	-
๖. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๓๖๔	๒๑๗	๓๒๕	๓๓๕	๗๔๓	๖๒๖	๖๙๖
๗. เพอร์นิเจอร์	-	-	-	-	-	-	-
๘. กระดาษและผลิตภัณฑ์ กระดาษ	๔๔๗	๔๗๓	๑,๐๕๑	๑,๑๓๓	๔๓๑	๔๓๑	๑,๐๓๕
๙. สิ่งพิมพ์และหนังสือพิมพ์	-	-	-	-	-	-	-
๑๐. เครื่องหนัง	๕๕	๕๓	๗๕	๗๕	๑๕๕	๓๒	๓๕
๑๑. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๒๑๙	๒๐๗	-	๑,๑๕๕	๔๑๕	๑,๘๖๖	๒,๐๕๓
๑๒. เคมี	๑๙๖	๑๐๘	๕,๕๓๐	๓๖๑	๒๘๕	๓๒๗	๓๖๓
๑๓. Petroleum Product	-	-	-	-	๗๓	๖๖	๗๕
๑๔. Non-metallic Product	๒,๖๐๙	๔๑๙	๑,๕๗๐	๓,๕๗๙	๓,๓๖๑	๓,๗๗๖	๕,๑๙๙
๑๕. Iron Steel	-	-	๗๖	-	๑๙๐	๑๘๖	๒๐๗
๑๖. Metals	-	-	-	-	๒๒๒	๓๒๕	๓๖๑
๑๗. เครื่องจักรกล	๑๘	๑๒	๑๑๗	๖๕	๑๖๗	๘๕	๙๕
๑๘. เครื่องไฟฟ้า	๗๘	๑๐๘	๒๐๑	๑๓๘	๑๗๖	๑๑๒	๑๒๕
๑๙. Transportation Equipment	๕๕๘	๕๙๗	๖๑๐	๒,๑๖๕	๕,๕๘๒	๕,๗๙๓	๖,๕๕๑
๒๐. เหมืองแร่	๒๘	๑	๕๒๐	๗๐๓	๑,๑๒๓	๑,๕๕๕	๑,๗๒๙
๒๑. อื่น ๆ	๑๖,๖๑๙	๑๕,๘๓๕	๖๑๑	๑,๘๙๕	๒,๒๓๙	๕,๕๖๓	๖,๑๘๖
รวม	๓๓,๑๕๖	๓๐,๒๙๗	๑๙,๖๘๙	๑๘,๑๓๐	๑๙,๗๗๒	๒๕,๕๕๕	๒๘,๕๐๓

ที่มา : Oil and Thailand, 1977. p.9.

๒. น้ำมันดีเซล ดำรงความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของการใช้ผลิตภัณฑ์น้ำมันทุกชนิดตั้งแต่ปี ๒๕๐๗ เป็นต้นมา โดยเฉลี่ยคิดเป็นประมาณร้อยละ ๔๐ ของน้ำมันทั้งหมด น้ำมันดีเซลแบ่งออกเป็น ๒ ชนิดคือ ชนิดหมุนเร็ว และดีเซลหมุนช้า การใช้เกือบทั้งหมดในการคมนาคมขนส่ง เช่น รถไฟ รถบรรทุก รถโดยสาร การขนส่งทางแม่น้ำลำคลอง การขนส่งทางทะเล รองลงมาไว้ใช้ในการเกษตร นอกจากนั้นใช้ในภาคอุตสาหกรรม หมวดเหมืองแร่ใช้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ หมวดอาหาร หมวดกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ และอื่น ๆ ดังตารางต่อไปนี้.-

การใช้น้ำมันดีเซลของ Manufacturing Industries

หน่วย : กิโลลิตร

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑. อาหาร	๔๔,๕๖๒	๕๓,๗๔๗	๑๘,๓๔๒	๕๑,๗๕๙	๕๙,๓๒๒	๙,๘๕๑	๑๐๗,๒๑๖
๒. เครื่องสีม	๖,๒๕๙	๗,๕๒๖	๕,๑๗๔	๘,๔๗๔	๘,๒๔๐	๑๐,๕๒๔	๑๑,๓๕๖
๓. ยาสีฟัน	๓,๙๖๕	๕,๘๒๗	๕,๔๗๔	๕,๔๐๕	๕,๐๖๖	๕,๘๗๙	๖,๓๙๙
๔. หอมผ้า	๗,๖๗๘	๙,๐๒๗	๒,๕๑๕	๑๕,๑๑๐	๑๑,๘๖๘	๑๒,๗๖๕	๑๓,๘๙๕
๕. เครื่องแต่งกาย	-	-	-	๕	-	-	-
๖. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๕,๖๔๑	๕,๘๕๓	๑,๕๒๖	๑,๗๙๕	๙,๕๐๕	๑๐,๙๑๘	๑๑,๘๘๕
๗. เพอร์นิเจอร์	-	-	-	๑๒๐	-	-	-
๘. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	๑๑,๕๗๘	๑๒,๒๑๕	๒๑,๘๐๖	๑๓,๕๖๙	๒,๒๑๗	๑,๕๕๗	๑,๖๘๕
๙. สิ่งพิมพ์	-	-	๗	-	-	-	-
๑๐. เครื่องหนัง	๓๕	๑	๓๖,๓๙๓	๗๖๑	๑๖๕	๒	๓
๑๑. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	-	-	-	๑,๑๕๙	๑,๕๐๑	๑,๕๒๖	๒,๐๕๖
๑๒. เคมี	๑๒๓	๑๖๕	๓๐,๒๑๙	๓,๕๓๗	๖,๕๗๙	๑๒,๙๖๖	๑๕,๑๓๕
๑๓. Petroleum Products	๕,๗๓๕	๑๒,๓๖๑	-	-	๙๖๓	๑,๐๕๑	๑,๑๕๕
๑๔. Non-metallic Products	๒๗,๕๗๑	๒๕,๗๓๓	๒๕,๗๓๖	๓๓,๙๒๕	๑๕๓,๕๗๑	๕๕,๒๙๐	๕๘,๒๐๘

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑๕. Iron Steel	๑,๐๐๗	๑,๗๕๙	๑,๑๑๐	๑,๓๕๕	๑,๕๑๙	๑,๖๑๓	๑,๗๕๖
๑๖. Metals	-	-	๙๓๑	๕๓๑	๓,๒๑๓	๔,๖๗๖	๕,๐๘๙
๑๗. เครื่องจักรกล	๖,๘๙๙	๑๘	๑๕๒	๒๘๒	๖๖๑	๙๕๔	๑,๐๕๙
๑๘. เครื่องไฟฟ้า	๕๒๖	๓๕๑	๕๕๓	๖๕๕	๑,๐๒๐	๑,๓๖๘	๑,๕๘๙
๑๙. Transportation Equipment	๕,๒๖๑	๕,๐๙๒	๒,๙๑๘	๓,๒๖๘	๒,๘๐๓	๓,๘๗๒	๕,๒๑๕
๒๐. เหมืองแร่	๙๑,๖๐๘	๑๐๙,๕๕๐	๑๐๒,๙๐๙	๙๘,๕๕๕	๘๑,๕๕๖	๗๐,๑๐๒	๗๙,๕๗๐
๒๑. อื่น ๆ	-	-	๒๗,๘๒๙	๕,๗๐๑	๑๓,๐๖๙	๓๐,๘๑๒	๓๓,๕๓๘
รวม	๒๒๑,๗๐๗	๒๔๗,๕๙๕	๒๘๗,๕๗๙	๒๕๕,๙๑๑	๓๕๒,๗๒๗	๓๑๖,๖๙๖	๓๕๕,๗๑๕

ที่มา : Oil and Thailand, 1977. p.10.

๓. น้ำมันเตา การใช้เกือบทั้งหมดอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและสาธารณูปโภค (การไฟฟ้า-ประปา) มีอัตราการใช้เพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น น้ำมันประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยในด้านอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในการสร้างพลังงานไฟฟ้า ส่วนอุตสาหกรรมใช้น้ำมันเตาแตกต่างกันดังต่อไปนี้ .-

การใช้น้ำมันเตาของ Manufacturing Industries

หน่วย : กิโลลิตร

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑. อาหาร	๒๑๖,๐๖๖	๒๗๙,๗๙๐	๒๒๕,๐๒๖	๒๑๖,๕๑๐	๒๐๐,๓๗๗	๑๖๖,๓๑๑	๑๘๓,๐๗๓
๒. เครื่องดื่ม	๑๕,๗๕๙	๓,๓๒๕	๓๓,๑๒๑	๕๕,๐๓๓	๕๓,๖๓๕	๕๖,๗๒๓	๖๒,๕๕๐
๓. ยาสูบ	๙,๕๒๗	๑๐,๕๕๘	๙,๗๖๙	๖,๕๑๓	๖,๕๖๘	๕,๘๙๕	๖,๕๘๙
๔. ทอผ้า	๗๘,๖๒๑	๙๙,๘๙๓	๓๕,๓๕๖	๑๖๖,๕๕๕	๑๕๓,๕๑๕	๒๐๙,๙๘๙	๒๓๑,๑๕๕

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๕. เครื่องแต่งตัว	-	-	-	-	-	-	-
๖. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๒๐,๕๘๑	๒๐,๗๗๐	๒๔,๔๕๗	๑๓,๑๓๑	๑๓,๘๓๔	๑๗,๕๕๗	๑๙,๓๒๖
๗. เพอร์นิเจอร์	-	-	-	๑๐๑	-	-	-
๘. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	๙๑,๖๒๒	๑๐๗,๓๗๘	๖๙,๘๗๘	๙๐,๙๙๐	๗๑,๑๑๗	๘๕,๕๑๑	๙๔,๑๓๐
๙. สิ่งพิมพ์	-	-	-	-	-	-	-
๑๐. เครื่องหนัง	๒๔๘	๓๑๙	๒๑๖	๑๗๒	๒,๒๓๖	๒๗๙	๓๐๗
๑๑. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๑,๙๑๘	๑,๙๙๕	-	๖๕๕	๑๘,๓๘๘	๒๑,๘๘๙	๒๔,๐๕๑
๑๒. เคมี	๓,๗๕๘	๕,๑๑๓	๕๕,๕๖๔	๑๑,๕๖๙	๗๓,๘๐๑	๑๑๐,๕๑๒	๑๒๑,๒๕๕
๑๓. Petroleum Products	๒๓๕,๖๙๑	๑๓๕,๓๓๖	๒๘๕,๙๒๑	๒๒๕,๑๑๓	๒๗๒,๘๘๕	๒๙๑,๒๓๖	๓๑๐,๙๙๒
๑๔. Non-metallic Products	๕๕๘,๑๓๕	๕๙๗,๗๘๕	๗๑๕,๙๗๐	๕๙๕,๐๒๕	๕๒๓,๗๒๕	๕๓๓,๓๓๘	๕๘๗,๐๕๓
๑๕. Iron Steel	๑๗,๘๖๑	๑๗,๐๙๖	๒๗,๒๖๒	๒๖,๓๐๙	๑๕,๘๖๕	๒๕,๓๓๐	๒๗,๘๘๓
๑๖. Metals	-	-	๒,๗๕๒	๑,๗๒๐	๑๒,๙๙๒	๒๐,๑๐๒	๒๒,๑๒๘
๑๗. เครื่องจักรกล	๑	-	๕,๕๖๕	๒,๕๑๖	๓,๗๐๐	๕,๘๒๓	๖,๕๑๐
๑๘. เครื่องไฟฟ้า	-	-	-	-	๒๑๙	๑,๕๕๐	๑,๗๐๖
๑๙. Transportation Equipment	๖,๗๙๒	๙,๑๘๖	๗,๗๓๒	๕๘๐	๘๙๗	๑,๑๖๒	๑,๒๗๙
๒๐. เหมืองแร่	๑๐,๘๒๗	๓,๑๖๖	๓,๕๓๓	๕,๖๐๙	๕,๐๘๒	๖,๕๗๗	๗,๑๓๐
๒๑. อื่น ๆ	-	-	๒๗,๘๖๕	๖,๑๙๕	๒๖,๙๖๙	๙๕,๒๖๕	๑๐๓,๗๖๕
รวม	๖๐๑๖๖๑๕	๑๑๕๐๓๗๓	๑๒๕๕๕๕๕๕	๑๐๕๗๙๐๐	๑๑๘๖๙๑๙	๑๓๖๒๓๑๒	๑๔๙๙๖๑๙

ที่มา : Oil and Thailand, 1977. p.9.

๔. น้ำมันก๊าด ในอดีตส่วนใหญ่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับไฟ แสงสว่าง การหุงต้ม ตู้เย็น ตามบ้าน แต่ปริมาณการใช้น้ำมันชนิดนี้ยังคงที่เป็นเวลาหลายปี และจากการที่ประเทศได้พัฒนามากขึ้น ส่วนใหญ่จึงใช้ด้านการค้าและการบริการ นอกจากนั้นก็ใช้ในภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่ใช้มาก คือ หมวดเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ดังตารางต่อไปนี้.-

การใช้น้ำมันก๊าดของ Manufacturing Industries

หน่วย : กิโลลิตร

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑. อาหาร	๗๐๗	๔๔๔	๗๗๔	๘๙๓	๗๖๖	๗๘๓	๕๐๔
๒. เครื่องดื่ม	๖	๘	๗	๗	๖	๑๓	๑
๓. ยาสูบ	๑๗	๒๔	๑๙	๒๒	๑๙	๓๔	๒๗
๔. ทอผ้า	๑,๑๗๖	๑,๖๕๕	๑,๒๘๘	๑,๔๘๕	๑,๒๗๓	๓,๓๗๒	๑,๖๒๔
๕. เครื่องแต่งตัว	-	-	-	-	-	-	-
๖. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๗. เฟอร์นิเจอร์	-	-	-	-	-	-	-
๘. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	๓๙๐	๕๕๙	๔๒๗	๔๙๓	๔๒๓	๖๓๓	๔๗๐
๙. สิ่งพิมพ์	-	-	-	-	-	-	๒
๑๐. เครื่องหนัง	๑	๑	๑	๑	๑	๒	๑
๑๑. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง	๑๑๒	๑๕๘	๑๒๓	๑๕๒	๑๒๒	๒๑๔	๑๕๑
๑๒. เคมี	๔๑๐	๑,๒๘๑	๔๙๗	๑,๑๕๙	๔๘๕	๑,๒๗๒	๕๑๘
๑๓. Petroleum Products	๓๐	๔๓	๓๘	๓๘	๓๓	๕๑	๑๙๔
๑๔. Non-metallic Products	๗๘๘	๑,๑๐๔	๘๖๒	๙๙๔	๘๕๓	๒,๕๕๐	๑,๕๗๐
๑๕. Iron Steel	๓๒๖	๔๕๘	๓๕๖	๔๑๑	๓๕๓	๗๒๔	๓๔๐

Manufacturing Industries	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
๑๖. Metals	๔๕๑	๖๓๕	๕๕๕	๕๗๐	๕๘๘	๑,๑๐๙	๘๘๕
๑๗. เครื่องจักรกล	๖๕	๙๑	๗๑	๘๒	๗๐	๑๒๙	๒๒๓
๑๘. เครื่องไฟฟ้า	๓๑๖	๔๔๕	๓๔๖	๓๙๙	๓๕๒	๑๐	๑,๑๓๖
๑๙. Transportation Equipment	๑๓๙	๑๙๖	๑๕๒	๑๗๕	๑๕๑	๓๐๗	๒๓๙
๒๐. เหมืองแร่	๓	๔	๓	๔	๓	๕	๘
๒๑. อื่น ๆ	๑๕,๙๘๖	๒๑,๐๘๙	๑๖,๕๐๕	๑๘,๙๑๘	๑๖,๒๒๕	๑,๘๙๗	๓,๓๖๕
รวม	๒๐,๔๒๕	๒๒,๓๖๐	๒๒,๓๖๐	๒๕,๗๘๕	๒๒,๑๑๕	๑๓,๑๐๗	๑๑,๑๕๙

ที่มา : Oil and Thailand, 1977. p.10.

ทั้งนี้ อาจสรุปการใช้พลังงานน้ำมันได้ดังนี้.-

๑. ลักษณะการใช้พลังงานของประเทศไทยแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ กล่าวคือ ประเทศไทยใช้พลังงานจากน้ำมันมากกว่าครึ่งหนึ่งในการคมนาคมขนส่ง ภายในประเทศซึ่งไม่สามารถหาสิ่งอื่นมาทดแทนในการใช้ได้ ในขณะที่ประเทศอื่นใช้พลังงานจากน้ำมันส่วนใหญ่ในด้านอุตสาหกรรม และก่อประโยชน์ด้านอื่น ซึ่งสามารถหาพลังงานอื่นมาทดแทนได้

๒. ลักษณะการใช้้ำมันของไทย จะใช้น้ำมันดีเซลในอัตราสูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากน้ำมันเบนซินมีราคาขายปลีกแตกต่างจากน้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซินซึ่งน้ำมันดีเซลสามารถใช้ทดแทนได้นั้น ราคาแตกต่างกันมาก ความแตกต่างนี้เกิดจากโครงสร้างของภาษีที่เรียกเก็บ จึงทำให้ผู้บริโภครู้สึกว่าใช้น้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถเสนอสนองได้และต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และโดยที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้น เนื่องจากขาดแคลนน้ำมัน จึงทำให้ต้องประสบปัญหาอยู่เสมอว่าน้ำมันดีเซลไม่พอใช้ในประเทศ

๓. แหล่งที่มาของพลังงานอื่น ๆ ของไทยยังมีจำกัดอยู่ เช่น พลังน้ำ ซึ่งคงจะหาแหล่งเพิ่มเติมได้ไม่มากนัก และพลังงานจากที่เป็นผลผลิตทางเกษตรซึ่งนับวันจะลดน้อยลงไป เช่น ฟืน ไม้ แกลบ และชานอ้อย

๔. เนื่องจากเป็นประเทศเกษตรกรรม เพราะฉะนั้น ความเหมาะสมในการใช้พลังงานชนิดอื่น ๆ ก็ยังมีน้อย

๓.๗ ผลกระทบจากการขึ้นราคาน้ำมันต่อระบบ เศรษฐกิจ

ผลกระทบกระเทือนจากวิกฤตการณ์น้ำมันต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย จากปลายปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา จากการขึ้นราคาน้ำมัน ทำให้มีผลต่อระบบเศรษฐกิจและขยายกว้างออกไปในทุกด้าน กล่าวคือ

๑. ผลกระทบต่อดุลการค้าและดุลการชำระเงิน ก่อนปี ๒๕๑๖ หรือก่อนที่จะเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นนั้น ประเทศไทยใช้จ่ายเงินตราเพื่อซื้อน้ำมันจากต่างประเทศเป็นมูลค่า ๒,๓๒๔ ๒,๗๒๑ ๓,๑๑๖ ๔,๖๖๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๓, ๒๕๑๔, ๒๕๑๕, ๒๕๑๖ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ ๗-๘ ของมูลค่าสินค้าเข้าทั้งหมดเท่านั้น แต่หลังจากที่ได้เกิดวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ แล้ว มูลค่าน้ำมันนำเข้าได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นมูลค่า ๑๒,๔๗๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๗ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ น้ำมันได้กลายเป็นสินค้าเข้าที่มีมูลค่าสูงสุดตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ตารางต่อไปนี้จะแสดงมูลค่าน้ำมันนำเข้ากับมูลค่าสินค้าเข้าสินค้าทั้งหมด

มูลค่าน้ำมันนำเข้า เปรียบเทียบกับมูลค่าสินค้าเข้าทั้งหมด

ปี	มูลค่าน้ำมันนำเข้า (ล้านบาท)	มูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด (ล้านบาท)	มูลค่าน้ำมันนำเข้าคิดเป็นร้อยละของ มูลค่าสินค้าเข้า
๒๕๑๐	๑,๔๘๘	๒๒,๑๘๘	๗.๑๖
๒๕๑๑	๑,๔๘๕	๒๔,๑๐๓	๘.๒๘
๒๕๑๒	๑,๘๒๙	๒๕,๙๖๖	๗.๐๔
๒๕๑๓	๒,๓๒๔	๒๗,๐๐๙	๘.๖๒
๒๕๑๔	๒,๗๒๑	๒๖,๗๔๔	๑๐.๑๖

ปี	มูลค่าน้ำมันนำเข้า (ล้านบาท)	มูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด (ล้านบาท)	มูลค่าน้ำมันนำเข้าคิดเป็นร้อยละ ของมูลค่าสินค้าเข้า
๒๕๑๔	๓,๑๑๖	๓๐,๘๗๕	๑๐.๐๘
๒๕๑๖	๔,๖๖๑	๔๓,๑๘๔	๑๑,๐๕
๒๕๑๗	๑๒,๕๗๑	๖๔,๐๕๔	๑๙,๖๔
๒๕๑๘	๑๔,๒๓๓	๖๖,๘๓๕	๒๑.๓๐
๒๕๑๙	๑๖,๖๔๕	๗๒,๘๗๗	๒๒.๔๑

ที่มา : กรมศุลกากร

จะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อน้ำมันเข้ามาใช้เป็นจำนวนมากนั้น ก่อให้เกิดภาวะ
และปัญหาแก่เศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง เพราะต้องจัดหาเงินตราต่างประเทศ เพื่อมาสั่งซื้อ
น้ำมันในแต่ละปีตามปริมาณการใช้ที่เพิ่มขึ้น และราคาที่สูงขึ้นตามลำดับ ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือน
ต่อดุลการชำระเงินและดุลการค้าของประเทศ ซึ่งตามปกติประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ก็มักประสบ
ปัญหาเสียดุลการค้าและดุลการชำระเงินอยู่แล้ว ฉะนั้น เมื่อน้ำมันมีราคาสูงขึ้นกว่าเดิมมาก และ
ประกอบกับน้ำมันเป็นสินค้าจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่สามารถจะเลิกใช้ได้ จะทำได้ก็เพียงประหยัดการ
ใช้ให้เหลือแต่กิจ การสำคัญ และจำเป็นเท่านั้น

ตัวเลขการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินของไทยระหว่างปี ๒๕๑๕-๒๕๑๙

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ดุลการค้า	ดุลการชำระเงิน
๒๕๑๕	-๘,๓๘๔	๓,๕๙๑.๔
๒๕๑๖	-๙,๕๕๘	๘๖๔.๒
๒๕๑๗	-๑๔,๒๔๕	๒,๐๑๒.๐
๒๕๑๘	-๒๑,๘๒๘	-๒,๘๔๘.๐
๒๕๑๙	-๑๒,๒๔๒	- ๘๒.๘

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. นอกเหนือจากปัญหาดุลการค้าขาดดุล อันเนื่องจากการเพิ่มราคาน้ำมันดิบ คือ ผลทางด้านราคาสินค้า ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบกระเทือนประชาชนทั่ว ๆ ไปโดยตรง ปัญหาที่เกิดจากการที่ราคาน้ำมันดิบสูงขึ้น ซึ่งย่อมหมายถึงการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง ภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งดูเหมือนว่าจะเกิดขึ้นในเกือบทั่วทุกประเทศในโลก ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี ๒๕๑๖ และ ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นปีที่มีน้ำมันมีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะราคาอาหารสูงอย่างรวดเร็ว คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคของสินค้าอาหารเพิ่มขึ้นจาก ๑๘๑.๕ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ เป็น ๑๘๑.๑ ในเดือนมีนาคม ๒๕๑๗ จึงทำให้ภาวะเงินเฟ้อทวีความรุนแรงมากขึ้น การที่ราคาน้ำมันสูงขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อ ต้นทุนการขนส่งคมนาคม ตลอดจนถึงอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่ต้องใช้น้ำมันเป็นปัจจัยในการผลิต ในที่สุด ต้นทุนที่สูงขึ้นก็จะผลักดันให้ตั้งราคาผู้ขายส่งและราคาผู้บริโภคเพิ่ม ไปด้วย จะเห็นได้ว่าผลกระทบจะโยงกันไปทั่วระบบเศรษฐกิจ

๓. หลังจากเกิดวิกฤตการณ์ด้านพลังงาน เพราะกลุ่มประเทศโอเปกขึ้นราคาน้ำมันดิบหลายเท่าตัว เมื่อปลายปี ๒๕๑๖ ทำให้เศรษฐกิจในปี ๒๕๑๗ และ ๒๕๑๘ ขบเซามาก ทำให้ทาง

การต้องเร่งดำเนินนโยบายในทางกระตุ้นให้ธุรกิจการค้าฟื้นตัวสู่ภาวะปกติ ตลอดระยะเวลา ๔ ปี หลังวิกฤตการณ์ได้ใช้นโยบายการค้าต่างประเทศ นโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง ให้การกระตุ้นเศรษฐกิจทางด้านการค้าได้มีการส่งเสริมการส่งออกที่สำคัญไปจำหน่ายต่างประเทศ เป็นปริมาณมากขึ้น^๑ สำหรับประเทศไทยนั้น นับว่ายังโชคดีเพราะในช่วงแรก ๆ ที่ราคาน้ำมันดิบเพิ่มสูงขึ้นมากนั้น ราคาสินค้าออกที่สำคัญของไทย เช่น ข้าว ข้าวโพด น้ำตาล ยางพารา และถั่ว ก็เพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกัน ทำให้รายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้น และฐานะดุลการชำระเงินดีขึ้น แต่สำหรับในระยะหลัง ๆ ก็เป็นที่ทราบกันแล้วว่า เมื่อภาวะดินฟ้าอากาศและการค้าสินค้าขึ้นปฐมในตลาดโลก ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกของประเทศไทยแล้ว ความจริงและปัญหาทางเศรษฐกิจในยุคน้ำมันมีราคาแพงก็เพิ่มปรากฏให้เห็นได้ชัดเจน แม้ว่ารัฐบาลจะได้ใช้กลไกทางตลาดในด้านราคา เข้าช่วย เพื่อชกแจงให้ประชาชนประหยัดน้ำมัน โดยการเพิ่มอัตราภาษีอากรสำหรับน้ำมัน เบนซินขึ้นไปแล้วก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอที่จะชลอการนำเข้าน้ำมันลงในระดับที่กำลังการเงินของประเทศจะพอรับได้ในอนาคต

ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้เลยว่า ราคาของน้ำมันมีผลกระทบกระเทือนอย่างยิ่งทำให้ประเทศที่ไม่มีแหล่งพลังงานของตนเองอย่างเพียงพอต้องประสบปัญหาของแพง เพราะต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนสูงขึ้น เศรษฐกิจตกต่ำ การว่างงานเพิ่มขึ้น และดุลการค้า ดุลการชำระเงินขาดดุลเป็นจำนวนมาก ยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องประกาศนโยบายและมาตรการประหยัดการใช้พลังงานภายในประเทศที่ชัดเจนและแน่นอน ให้ประชาชนได้ทราบ เพราะผลกระทบของการขึ้นราคาน้ำมันเป็นผลกระทบที่เกี่ยวข้องไปทั่วระบบเศรษฐกิจ ซึ่งนั้นย่อมหมายถึงการรับภาระอันหนักของประชาชน

^๑ เสนาะ อนุทูล "ภาวะและสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยในปี ๒๕๒๐" สรรพากรสาส์น ๒๕ (กันยายน-ตุลาคม ๒๕๒๑): ๒๐.